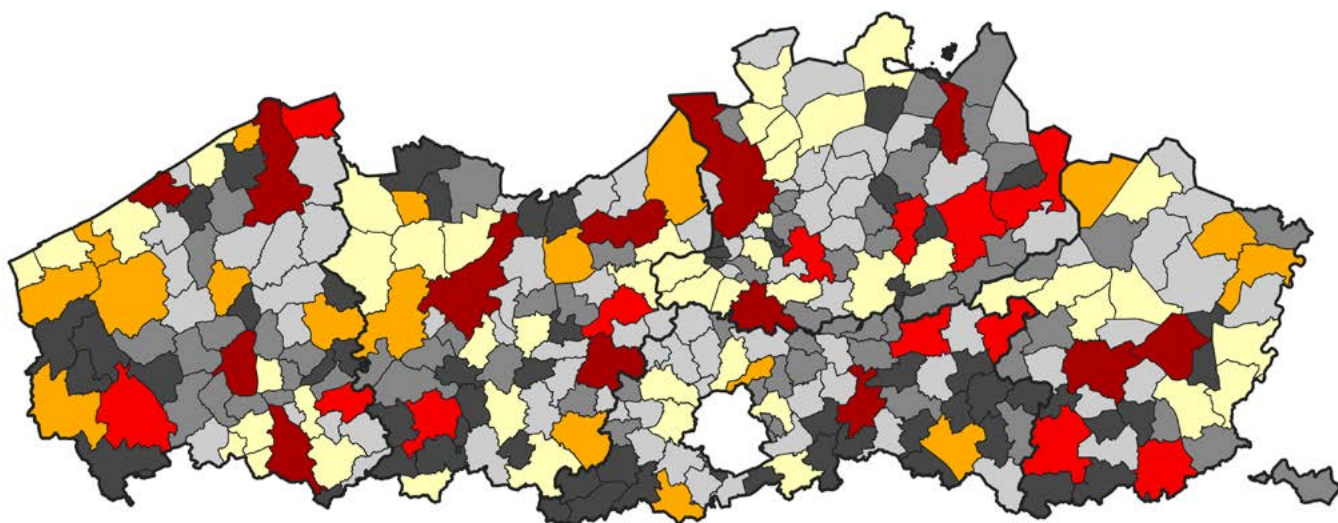

UITRUSTINGSGRAAD VAN DE VLAAMSE GEMEENTEN 2023

Een typologie

Filip De Maesschalck
Steunpunt Data & Analyse Provincie Vlaams-Brabant

Etienne Van Hecke
Afdeling Geografie en Toerisme KULeuven

Inhoud

Inhoud	3
Inleiding.....	4
Situering en voorgeschiedenis	4
Methode.....	6
De verschillende functies	8
1 Onderwijs	8
2 Zorg.....	11
3 Publieke en zakelijke dienstverlening	15
4 Persoonlijke dienstverlening	19
5 Horeca	22
6 Detailhandel	24
7 Cultuur en recreatie	29
8 Sport	31
Uitrustingsgraad en typologie	34
De totale uitrusting	34
Een gemeentelijke typologie.....	36
Een gecombineerde typologie	41
Enkele slotbeschouwingen.....	44
Bijlage 1: Typologie per provincie	45
Bijlage 2: Gemeentelijke kernindicatoren.....	50

Inleiding

Situering en voorgeschiedenis

Deze studie inventariseert de uitrusting van de Vlaamse gemeenten op een hele reeks gebieden: onderwijs, zorg, horeca, detailhandel, cultuur en recreatie, sport, andere dienstverlening. Deze uitrustingsgraad vormt de basis voor een gemeentelijke classificatie. Gemeenten kenmerken en classificeren kan natuurlijk op verschillende manieren, afhankelijk van het vooropgestelde doel. Hieronder volgt een kort overzicht van bestaande onderzoeken die de Belgische of Vlaamse gemeenten kenmerken en classificeren, met daarin een situering van deze studie.

Een eerste reeks onderzoeken kunnen we **stedelijke indelingen** noemen. Het eerste grootschalig onderzoek¹, uitgevoerd in de jaren 1960, had als doel de steden te differentiëren en zo **grote, regionale en kleine steden** te onderscheiden. De steden werden bepaald op basis van de consumentenfluxen (wie maakt waar gebruik van welke voorzieningen), die in kaart gebracht werden via een bevraging in alle Belgische gemeenten. Elke stad kreeg zo meteen een invloedssfeer van gemeenten waarvan de bevolking gericht was op die stad. Door een onderscheid te maken tussen meer en minder courante goederen en diensten kon men komen tot de drie genoemde stedenniveaus.

In de jaren 1990 werd deze studie geactualiseerd², en werden de kleine steden daarenboven onderverdeeld in drie niveaus: **goed uitgeruste, behoorlijk uitgeruste en zwak uitgeruste kleine steden**. Dit gebeurde op basis van een bijkomende inventarisatie van de uitrusting. In die periode van 30 jaar kwam er één regionale stad bij, namelijk Roeselare, terwijl enkele kleine steden niet meer als stad werden weerhouden. Het gaat in Vlaanderen over de gemeenten Beringen, Willebroek, Leopoldsburg, Landen, Zelzate, Nieuwpoort, Temse, Maldegem en Avelgem. De invloedssfeer van deze gemeenten was immers te beperkt geworden, en reikte meestal niet verder dan de eigen gemeente. Twee enigszins tegengestelde tendensen kunnen deze evolutie verklaren. Enerzijds is in deze periode, door de welvaartsstijging, de uitrusting van heel wat gemeenten toegenomen, waardoor de bevolking vaak op handel en diensten in de eigen gemeente kon terugvallen. Anderzijds oriënteert men zich door de toenemende mobiliteit gemakkelijk naar een groter centrum dan de nabije zwak uitgeruste kleine stad.

In een rapport voor 'Ruimte Vlaanderen' werd in 2010 het niveau 'kleine stad' herbekeken.³ Het besluit was dat de kleine steden van de jaren 1990 nog steeds als dusdanig konden beschouwd worden. Alleen kon de gemeente Zaventem op grond van de uitrustingsgraad bijkomend als kleine stad worden opgenomen.

¹ Goossens M. & Van der Haegen H. (red.) (1972), *De invloedssferen der centra en hun activiteitsstructuren*, in Atlas van België, Commentaar bij de bladen 28 A-B-C, Stedennet I-II-III, 86 p.

² Van Hecke E. (1998), Actualisering van de stedelijke hiërarchie in België, *Tijdschrift van het Gemeentekrediet* 1998/3, 76 p.

³ Loopmans M., Van Hecke E., De Craene V., Martens M., Schreurs J. & Oosterlynck S. (2010), *Selectie van kleinstedelijke gebieden in Vlaanderen*, Een onderzoek in opdracht van de Vlaamse Overheid, Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend erfgoed, Afdeling Ruimtelijke Planning, 206 p.

Een tweede veel gebruikte en regelmatig geactualiseerde indeling is die van de **stadsgewesten**. Hierbij vertrekt men van het principe dat de functionele stad ver over de administratieve grenzen van de stedelijke gemeenten reikt. Zo wordt naast een centrale stedelijke agglomeratie, morfologisch bepaald op grond van de continue bebouwing, ook een banlieue onderscheiden. Die heeft vooral een woonfunctie en de bevolking is er qua pendel en migraties duidelijk op de centrale agglomeratie gericht. Neemt men de forensenwoonzone er nog bij, bekomt men het stedelijk leefcomplex, als uitbreiding van het stadsgewest. Zo wordt de ruimte gestructureerd op basis van de stadsgewesten die in verhouding tot hun bevolking een groot deel van de economische activiteiten concentreren. De stadsgewesten werden voor de eerste keer in 1970 afgebakend, vervolgens op basis van elke census (1981, 1991 en 2001), en meer recent op basis van gegevens van 2017.⁴

Een aantal andere studies zijn **uitrustingsgebaseerde indelingen**. In 1977 werd door de Nationale Commissie voor de Ruimtelijke Ordening een methode uitgewerkt die het hiërarchisch niveau van steden en gemeenten bepaalt op basis van de hoeveelheid en de diversiteit ('kwaliteit') van de uitrusting.⁵ Via verschillende indicatoren per functie, zoals medische functie, handelsfunctie... wordt de totale uitrusting gemeten. De uitrustingsgraad werd midden de jaren 1990 geactualiseerd.⁶ Het gaat om de hierboven reeds genoemde studie die, mee op basis van een afbakening van invloedssferen via vragenlijsten, een onderscheid maakte in grote, regionale en kleine steden, en die laatste verder indeelde in goed uitgeruste, behoorlijk uitgeruste en zwak uitgeruste kleine steden.

Er zijn natuurlijk nog tal van **andere typologieën** op gemeentelijk niveau. Ze kunnen specifiek zijn, toegespitst op de sociale, economische of demografische structuur. Voorbeelden zijn een classificatie op basis van de leeftijdsstructuur⁷ of op basis van het pendelgedrag⁸. Ze kunnen evengoed zeer complex zijn en het resultaat zijn van onderliggende statistische analyses. Een voorbeeld van die laatste is de Belfius indeling die op basis van een groot aantal variabelen en via factor- en clusteranalyse een indeling maakt van de Vlaamse gemeenten, die als basis dient voor een analyse van de lokale financiën.⁹

In 2018 werd opnieuw de uitrustingsgraad van de steden en gemeenten bepaald, op basis van gegevens van de periode 2015-2018.¹⁰ De methodologie is vergelijkbaar met de vorige studies, maar verschilt ook op een aantal punten. Die wordt hieronder verder uitgewerkt. **Voorliggende studie** is

⁴ Van der Haegen H. & Pattyn M. (1979), De Belgische stadsgewesten, *Statistisch Tijdschrift*, 1979/3; Leemans S., Pattyn M., Rousseau S. & Van der Haegen H. (1989), De Belgische stadsgewesten 1981, *Statistische Studieën* 89; Van der Haegen H., Van Hecke E. & Juchtmans G. (1996), De Belgische stadsgewesten 1991, *Statistische Studieën* 104; Luyten S. & Van Hecke E. (2007), De Belgische Stadsgewesten 2001, *Statistics Belgium Working Paper*, 81 p., Vanderstraeten L. & Van Hecke E. (2019), Les régions urbaines en Belgique, *Belgeo* 2019/1

⁵ Goossens M. & Sporck J. (1977), De stedelijke equipering in België, de globale stedelijke hiërarchie, Plan van aanleg inzake nationale infrastructuur en infrastructuur van nationaal belang, Brussel: Nationale commissie voor de ruimtelijke ordening.

⁶ Van Hecke E. (1998), Actualisering van de stedelijke hiërarchie in België, *Tijdschrift van het Gemeentekrediet* 1998/3, 76 p.

⁷ Grimmeau J.-P., Eggerickx T., Lagasse R., Deboosere P. & Van Hecke E. (2012), Atlas van België: bevolking, Gent: Academia Press

⁸ Marissal P., Medina Lockhart P., Vandermotten C., Van Hamme G. (2006), De Socio-economische structuren van België, Sociaal-economische enquête 2001 Monografieën, Brussel: FOD Economie

⁹ zie <https://research.belfius.be/nl/typologie-gemeenten>

¹⁰ De Maesschalck F. & Van Hecke E. (2018), [Uitrusting van de Vlaamse gemeenten 2018](#). Een typologie, Vlaams-Brabant: Provincie-Vlaams-Brabant, 55 p.

immers een update van deze studie, op basis van de cijfers 2020-2023, en volgt dezelfde methodologie. Ook de gebruikte variabelen werden waar mogelijk behouden, maar niet alle indicatoren waren op exact dezelfde manier beschikbaar als in 2015-2018. Er treden dus kleine verschillen op.

Methode

Deze studie bepaalt voor elke gemeente een globale uitrustingsgraad, als een synthese van de uitrusting op het gebied van een reeks verschillende functies of dimensies. De uitrusting per functie wordt telkens gemeten aan de hand van een reeks indicatoren die voor die functie representatief worden geacht. Vaak worden verschillende indicatoren gebruikt voor eenzelfde voorziening omdat ze die op een andere manier meten (bv. voor de ziekenhuizen: het aantal bedden enerzijds, en de tewerkstelling anderzijds). De keuze van de indicatoren is uiteraard ook afhankelijk van de betrouwbaarheid en de beschikbaarheid. Er zijn enkele problemen rond de beschikbaarheid van gegevens maar over het algemeen kan men stellen dat er een volledig beeld wordt gegeven van de verschillende functies.

Concreet wordt de uitrusting van een gemeente gemeten aan de hand van het aanwezige aanbod op het vlak van volgende acht dimensies of functies: onderwijs, zorg, publieke en zakelijke dienstverlening, persoonlijke dienstverlening, horeca, detailhandel, cultuur en recreatie en tenslotte sport. Deze functies zijn niet helemaal vergelijkbaar met degene die in de studies uit 1977 en 1998 werden gebruikt. De functies sport, recreatie en horeca werden toen nog samengenomen, maar nu uit elkaar gehaald omwille van de verschillende logica en ruimtelijkheid. Cultuur werd bij recreatie gevoegd omdat de grens tussen beide niet altijd duidelijk is. Verder verviel de verkeersfunctie, omwille van de impliciete aanwezigheid in de andere variabelen: verkeer is eerder een middel dan een doel. De 'diensten met loketfuncties' en 'overheidsfuncties' werden samengevoegd tot een functie 'publieke en zakelijke dienstverlening' en er werd een functie 'persoonlijke dienstverlening' toegevoegd. Er is voor deze studie immers gekozen voor een zo betrouwbaar mogelijke onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeenten, met een uitrustingsgraad die zo goed mogelijk aanleunt bij de huidige levenswijze. Hieraan werd voorrang gegeven ten opzichte van een vergelijking in de tijd. Bovendien is het omwille van wijzigingen in de beschikbare datasets niet altijd mogelijk om exact dezelfde indicatoren te gebruiken. Toch zijn heel wat basisindicatoren dezelfde gebleven, zodat binnen een bepaalde foutenmarge een vergelijking in de tijd nog mogelijk is.¹¹

De indicatoren kunnen op twee manieren worden opgevat: op een kwalitatieve en een kwantitatieve manier. Bij wat men een kwalitatieve benadering kan noemen, is het gewicht dat aan elk uitrustingselement gegeven wordt afhankelijk van de 'zeldzaamheid' of wat men louter de 'aanwezigheid' kan noemen. We geven hier als voorbeeld de onderwijsfunctie. Elke gemeente met een lagere school krijgt een gelijk aantal punten. Ook zo voor de aanwezigheid van een secundaire school, maar aangezien het aantal gemeenten met een secundaire school minder groot is, krijgt een gemeente voor de aanwezigheid van een secundaire school meer 'punten' en voor de aanwezigheid van een

¹¹ Zoals dat ook in de vroegere studies het geval was, wordt tewerkstelling niet meegenomen als aparte functie. De tewerkstelling wordt wel meegenomen als onderdeel van de acht gebruikte functies (expliciet, zoals de tewerkstelling in de ziekenhuizen, in de horeca...of impliciet omwille van de aanwezigheid van een uitrustingselement en dus de erbij horende tewerkstelling).

hogeschool nog meer. Telt men die op, dan krijgt men meteen een aantal punten dat een zekere hiërarchie uitstraalt. Deelt men echter dat aantal punten voor de onderwijsfunctie door het aantal inwoners, zal een stedelijke gemeente met de drie niveaus onderwijs misschien minder punten scoren dan een kleine gemeente die alleen maar een lagere school heeft. Indien men wenst te meten in welke mate de uitrusting zich verhoudt tot de bevolking, moet een andere berekeningswijze gevolgd worden, de kwantitatieve benadering. Dan wordt er rekening gehouden met het aantal scholen, het aantal leerlingen, de tewerkstelling in de scholen... Nu zal de gemeente die alleen basisonderwijs heeft, per inwoner minder punten scoren dan een stedelijke gemeente met veel scholen, scholen van verschillende niveaus, met veel leerlingen (die voor een deel van naburige gemeenten komen).

Het is voornamelijk de kwantitatieve benadering die hier wordt toegepast: deze studie wil immers niet alleen de gemeentelijke uitrusting meten, maar ook vergelijkingen tussen gemeenten mogelijk maken. Aan de verschillende indicatoren binnen een functie wordt een gewicht gegeven. Er wordt daarbij rekening gehouden met de zeldzaamheid van de dienst, het belang voor de gebruiker, de frequentie van gebruik... Er wordt daarbij getracht een evenwichtig beeld te krijgen van het aanbod binnen een bepaalde functie, en het gewicht van één indicator niet te veel te laten doorwegen. Hierbij moeten er natuurlijk steeds keuzes gemaakt worden. Andere keuzes kunnen leiden tot ietwat verschillende resultaten.

Ook bij het bepalen van de totale uitrusting moeten keuzes worden gemaakt. Het gaat immers om een som van de verschillende functies, en deze kan op uiteenlopende manieren worden gemaakt: elke functie kan een gelijk gewicht krijgen of bepaalde functies kunnen een groter gewicht krijgen. Het eindresultaat is dus zowel afhankelijk van het gewicht van elke functie binnen het geheel, als van de weging van de verschillende indicatoren binnen een functie.

Het eerste deel geeft een overzicht van de verschillende functies en de indicatoren die daarvoor worden gebruikt. Deze indicatoren kunnen afgelezen worden in onderstaande tabellen, samen met het gewicht dat eraan toegekend wordt. Dit gewicht wordt op twee manieren getoond: het totale gewicht voor een bepaalde indicator (bv. voor de tewerkstelling in de ziekenhuizen), en het gewicht per eenheid (bv. het gewicht per werknemer). In het tweede deel worden de verschillende functies gecombineerd om tot een globale uitrustingsgraad te komen en wordt een gemeentelijke typologie opgesteld. Dit gebeurt op basis van deze totale uitrusting, maar ook op basis van de uitrusting op de acht verschillende functies.

De verschillende functies

1 Onderwijs

1.1 Indicatoren en bronnen (Tabel 1)

Binnen de functie onderwijs levert het **leerplichtonderwijs**, met 1.164.395 leerlingen, de belangrijkste reeks indicatoren. Zowel het **kleuteronderwijs**, het **lager onderwijs** als het **secundair onderwijs** komen aan bod. Er wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van scholen in de gemeenten (het *aantal vestigingen*) en met de *leerlingenaantallen*. Zowel bij het kleuteronderwijs, als het lager – en secundair onderwijs krijgt het aantal leerlingen een hoger gewicht dan het aantal vestigingen. Bij het kleuteronderwijs, waarbij nabijheid het meest belangrijk is, weegt het aantal vestigingen relatief wel het meest door (30 t.o.v. 70 voor het aantal leerlingen) en bij het secundair onderwijs, dat het meest grootschalig is, het minst (50 t.o.v. 200 voor het aantal leerlingen).

De gegevens van het leerplichtonderwijs komen van het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap en zijn verwerkt door het Steunpunt Data & Analyse. Het gaat om de situatie op 01/02/2022. Zowel buitengewoon als gewoon onderwijs en zowel voltijds als deeltijds onderwijs werden meegenomen.

Verder werden cijfers gebruikt over het **hoger onderwijs**, goed voor 266.683 studenten. Hier wordt enkel rekening gehouden met *leerlingenaantallen*. Omwille van de grootschaligheid van het hoger onderwijs, en daarmee samenhangend het klein aantal vestigingen, speelt nabijheid hier immers minder sterk mee.

De gegevens van het hoger onderwijs komen van het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap en zijn verwerkt door het Steunpunt Data & Analyse. Het gaat enkel om de actieve diplomacontracten, situatie op 01/02/2022.

Voor het **deeltijds kunstonderwijs**, met 196.968 leerlingen, wordt eerst naar het *aantal leerlingen* gekeken. De leerlingen krijgen een hoger gewicht mee naarmate de opleiding verder gevorderd is: x1 voor de eerste en de tweede graad, x1,5 voor de derde graad en x2 voor de vierde graad. Kortlopende opleidingen, die niet worden ondergebracht in de gradenstructuur, worden niet meegenomen. Verder wordt het *aantal aangeboden studierichtingen* (woord, muziek, dans of beeldende kunst) *per vestiging* gebruikt, opgeteld per gemeente. Domeinoverschrijdende opleidingen worden niet meegenomen.

De gegevens over het aantal leerlingen uit het deeltijds kunstonderwijs komen van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming (via provincies.incijfers.be) en gaan over het schooljaar 2021-2022. De gegevens over de vestigingen komen van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) en gaan over het schooljaar 2023-2024.

Tenslotte gebruiken we gegevens over het **volwassenenonderwijs**: de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO's) en de Centra voor Basiseducatie (CBE's), samen goed voor 273.563 studenten. Hier gebruiken we enerzijds het *aantal leerlingen* en anderzijds het *aantal aangeboden studierichtingen* (8 'leergebieden' bij de CBE's en 54 'studiegebieden' bij de CVO's) *per vestiging*, opgeteld per gemeente.

De gegevens over het aantal leerlingen uit het volwassenenonderwijs komen van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming (via provincies.incijfers.be) en geven het aantal unieke inschrijvingen in het schooljaar 2020-2021. De gegevens over de vestigingen komen van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) en slaan op het schooljaar 2021-2022.

Het totaal gewicht van alle indicatoren is 1.000. Er worden dus 1.000 'punten' verdeeld over alle Vlaamse gemeenten.

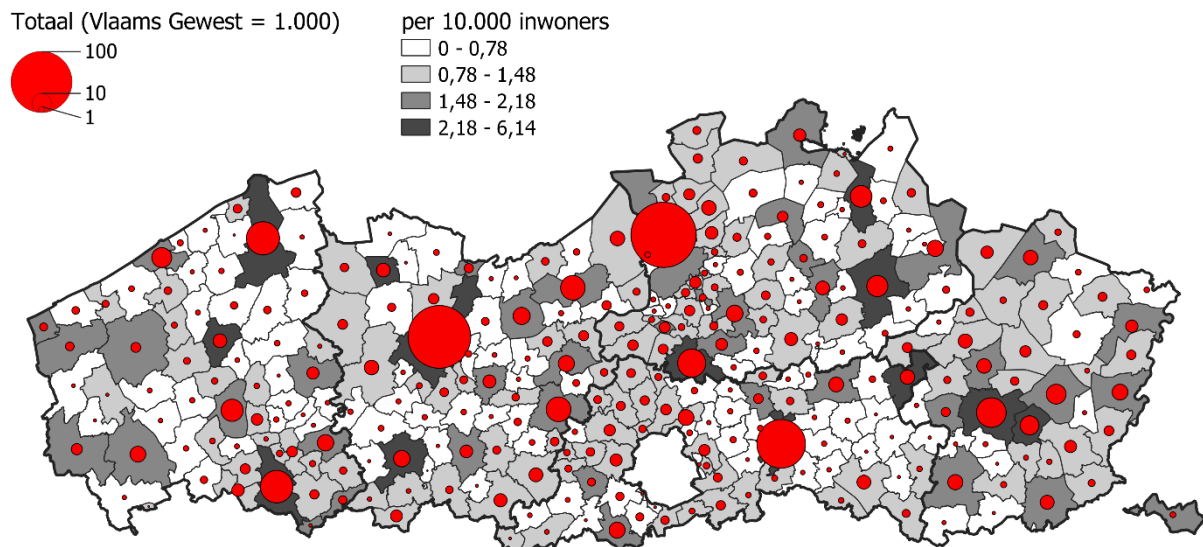
Tabel 1: Indicatoren voor de functie onderwijs: gewicht en aantal

	gewicht (totaal=1.000)	aantal eenheden in Vlaanderen	gewicht per 100 eenheden
leerplichtonderwijs (550 p.)			
kleuteronderwijs (100 p.)			
- aantal vestigingen	30	2.883	1,041
- aantal leerlingen	70	245.670	0,028
lager onderwijs (200 p.)			
- aantal vestigingen	50	2.953	1,693
- aantal leerlingen	150	445.465	0,034
secundair onderwijs (250 p.)			
- aantal vestigingen	50	1.632	3,064
- aantal leerlingen	200	473.260	0,042
hoger onderwijs (200 p.)			
- aantal studenten hogeschool/universiteit	200	266.683	0,075
deeltijds kunstonderwijs (100 p.)			
aantal leerlingen (70 p.)			
- eerste en tweede graad	31,3	115.285	0,027
- derde graad	16,9	41.591	0,041
- vierde graad	21,8	40.092	0,054
aantal vestigingen*studierichting (30 p.)			
- vestiging*studierichting	30	1951	1,538
CBE's en CVO's (150 p.)			
- aantal leerlingen	100	273.563	0,037
- aantal CBE/CVO*leergebied/studiegebied	50	2.366	2,113

1.2 Resultaten per gemeente (Kaart 1)

De kaart geeft de resultaten per gemeente, absoluut (waarbij Vlaanderen de waarde 1.000 heeft) en relatief per 10.000 inwoners. Wat de absolute cijfers (de rode cirkels op de kaart) betreft, zien we een stedelijke geografie. Dit zal ook het geval zijn bij de andere functies, omwille van het grotere bevolkingsaantal in de meeste steden en dus het grotere aantal voorzieningen. Voor onderwijs liggen de hoogste waarden in Antwerpen, Gent, Leuven, Brugge, Kortrijk, Hasselt, Mechelen, Aalst, Sint-Niklaas en Roeselare. Maar ook per inwoner zien we voor onderwijs een stedelijke geografie, met als uitzondering Diepenbeek (5,0) en in mindere mate Vorselaar (2,0), waar hoger onderwijs wordt ingericht in een kleine gemeente. Daarnaast liggen de hoogste waarden in de universiteitssteden Leuven (6,1) en Gent (3,9), maar ook in andere steden als Kortrijk (3,6), Hasselt (2,9), Geel (2,9), Turnhout (2,7), en Brugge (2,5). Lage waarden vinden we verspreid over Vlaanderen, vaak net rond de grotere onderwijscentra. Dit is erg opvallend in het oosten van Vlaams-Brabant en meer in het algemeen rond Leuven, rond Brugge en rond Gent.

Kaart 1: Uitrustingscore onderwijs

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
Bron data:
Onderwijs Vlaanderen | provincies.incijfers.be,
AHOVOKS, AGODI, Onderwijs Vlaanderen

2 Zorg

2.1 Indicatoren en bronnen (Tabel 2)

Voor de functie zorg worden twee reeksen indicatoren gebruikt: over **ziekenhuizen en artsen** enerzijds, en over **zorginstellingen** anderzijds

Bij de **ziekenhuizen** gaat het zowel om *algemene ziekenhuizen* als *psychiatrische ziekenhuizen*, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen *gewone bedden* en *bedden voor behandeling en revalidatie*. De algemene ziekenhuizen en de gewone bedden krijgen een groter gewicht dan de psychiatrische ziekenhuizen en de bedden voor behandeling en revalidatie. Daarnaast wordt er rekening gehouden met de *tewerkstelling* in de ziekenhuizen.

De gegevens over het aantal erkende bedden in de ziekenhuizen zijn afkomstig van het Departement Zorg van de Vlaamse overheid. Het gaat om de situatie op 19/09/2023 (algemene ziekenhuizen) en 20/03/2022 (psychiatrische ziekenhuizen). De data over de tewerkstelling in de ziekenhuizen komen van de gedecentraliseerde (d.w.z. naar vestigingsplaats van de tewerkstelling) statistiek van de RSZ (via provincies.incijfers.be), situatie op 01/01/2022. Het gaat om NACE code 86.1 (ziekenhuizen).

Voor de **artsen** werden twee variabelen gebruikt. Een eerste is het *aantal huisartsen*. Die gegevens komen van het RIZIV en zijn niet beschikbaar naar werkplaats, maar enkel naar woonplaats. Bij huisartsen komt dat meestal overeen met de werkplaats (behalve bij groepspraktijken), maar bij specialisten is dat vaak niet het geval. Daarom worden de specialisten hier niet meegenomen. Een tweede is de *tewerkstelling* bij artsen, tandartsen en specialisten. Het gaat hier om cijfers van de RSZ, en dus enkel om loontrekkenden, en niet om zelfstandigen. Dit is dus een indicatie voor de grotere praktijken, met bijvoorbeeld een secretariaat of andere loontrekkende medewerkers.

Het aantal huisartsen, afkomstig van het RIZIV, werd aangeleverd door het Departement Zorg van de Vlaamse Overheid (situatie op 31/12/2021). De tewerkstelling bij artsen, tandartsen en specialisten komt van de gedecentraliseerde statistiek van de RSZ (via provincies.incijfers.be), situatie op 01/01/2022. Het gaat om NACE code 86.2 (praktijken van artsen, tandartsen en specialisten).

Wat we hier nog niet hebben meegenomen zijn **poliklinieken**, die geen ziekenhuizen zijn maar waar toch meer gespecialiseerde zorg aangeboden wordt dan bij een huisdokter. Een mogelijke bron hiervoor is www.desocialekaart.be. Die geeft hier echter geen uitsluitel omdat iedereen die zichzelf polikliniek noemt (zoals sommige huisartsenpraktijken) hieronder valt. Daarom kijken we naar de aanwezigheid van een aantal gespecialiseerde zorginfrastructuren die veel worden gebruikt en vaak op een polikliniek aanwezig zijn: een *mammografische eenheid*, een *CT-scanner*, een *chirurgisch dagziekenhuis*. Daarnaast kijken we ook naar een aantal **andere voorzieningen** waarvan de nabijheid van groot belang is: *gespecialiseerde spoedgevallenzorg* en een *materniteit*.

De locaties van de mammografische eenheden, materniteiten, chirurgische dagziekenhuizen, gespecialiseerde spoedgevallenzorg en CT-scanners zijn beschikbaar in de CoBRHA-databank. CoBRHA staat voor 'Common Base Registry for HealthCare Actors' en is een interbestuurlijke databank die alle erkende zorgvoorzieningen in België omvat. De databank wordt beheerd door de federale overheid, maar wordt gevoed met data door de bevoegde federale, regionale en andere overheden in de zorg- en welzijnssector. De lijst met locaties werd verkregen via het Departement Zorg van de Vlaamse Overheid (situatie op 22/11/2023).

Tabel 2: Indicatoren voor de functie zorg: gewicht en aantal

	gewicht (totaal=1.000)	aantal eenheden in Vlaanderen	gewicht per 100 eenheden
ziekenhuizen en artsen (550 p.)			
- algemene ziekenhuizen (bedden behandeling en revalidatie)	10	3.891	0,257
- algemene ziekenhuizen (gewone bedden)	190	25.521	0,744
- psychiatrische ziekenhuizen (bedden behandeling en revalidatie)	1	504	0,198
- psychiatrische ziekenhuizen (gewone bedden)	19	9.486	0,200
- werknemers: RSZ 861 (ziekenhuizen)	125	111.765	0,112
huisartsen (RIZIV)			
- huisartsen (RIZIV)	75	10.034	0,747
- werknemers: RSZ862 (artsen, tandartsen en specialisten)	25	12.486	0,200
andere zorginstellingen			
- mammografische eenheid	25	181	13,812
- materniteit	20	71	28,169
- chirurgisch dagziekenhuis	20	98	20,408
- gespecialiseerde spoedgevallenzorg	20	74	27,027
- CT scanner	20	96	20,833
zorginstellingen (450 p.)			
kinderopvang en consultatiebureaus (200 p.)			
- aantal plaatsen kinderopvang B&P	165	86.326	0,191
- consultatiebureaus K&G	35	280	12,500
ouderenzorg (200 p.)			
- aantal plaatsen	165	82.999	0,199
- dagcentra	35	326	10,736
Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (12,5 p.)			
- vestigingen met één dienst	10,4	87	11,905
- vestigingen met meerdere diensten	2,1	9	23,810
Centra voor Algemeen Welzijnswerk (37,5 p.)			
- vestigingen met één dienst	19,4	220	8,803
- vestigingen met meerdere diensten	18,1	103	17,606

Bij de reeks indicatoren over de **zorginstellingen** worden de volgende voorzieningen meegenomen: de **kinderopvang voor baby's en peuters** (aantal *plaatsen*) en de **consultatiebureaus** (aantal *consultatiebureaus*) van Kind & Gezin (Opgroeien), de **ouderenzorg** (aantal *plaatsen in woonzorgcentra* en aantal *dagcentra*), de **Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg** (aantal *vestigingen*, waarbij een vestiging met meer dan één dienst dubbel wordt geteld) en de **Centra voor Algemeen Welzijnswerk** (aantal *vestigingen*, waarbij een vestiging met meer dan één dienst dubbel wordt geteld).

Het aantal vergunde plaatsen in de kinderopvang voor baby's en peuters is afkomstig van Kind en Gezin (Opgroeien) en meet de situatie op 01/01/2023. Ook de gegevens over de consultatiebureaus komen van Kind en Gezin (situatie op 24/11/2023).

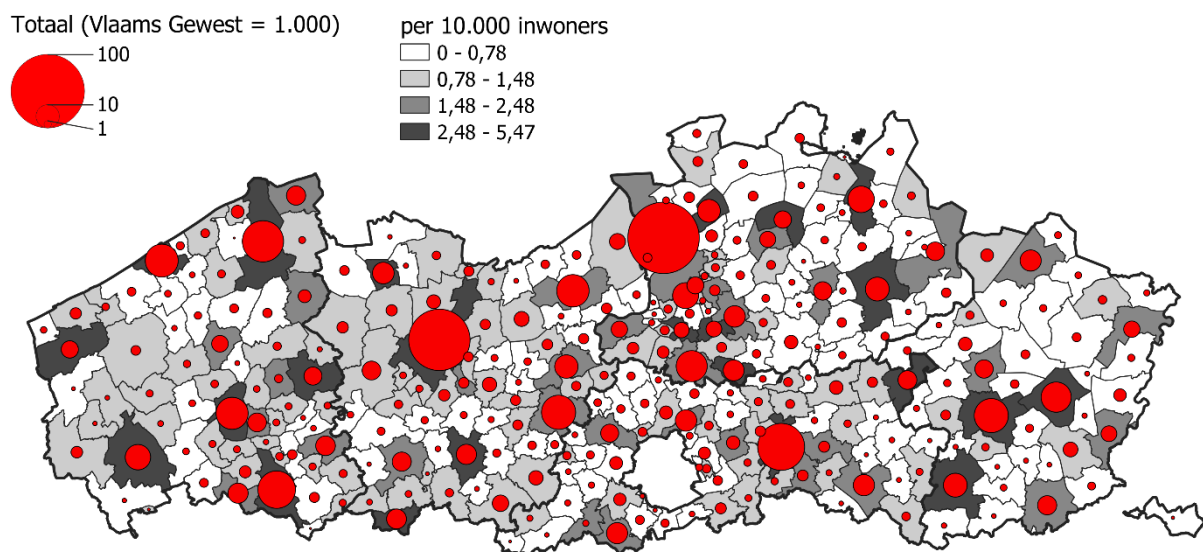
Het aantal erkende plaatsen in de woonzorgcentra (situatie op 01/01/2023) is afkomstig van het Departement Zorg van de Vlaamse overheid (via provincies.incijfers.be). Ook de gegevens van de dagcentra komen van het Departement Zorg van de Vlaamse overheid (situatie op 23/11/2023).

De vestigingen van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg en Centra voor Algemeen Welzijnswerk komen uit de CoBRHA-databank. Adressen die verschillende keren voorkomen in de databank omdat er meerdere diensten zijn gevestigd, werden als aparte indicator meegenomen en kregen een dubbel gewicht mee.

2.2 Resultaten per gemeente (Kaart 2)

Ook bij de zorg zien we bij de relatieve uitrustingscore (per 10.000 inwoners) heel wat steden opduiken. Er zijn wel een aantal uitzonderingen, namelijk kleine gemeenten met een groot ziekenhuis. De hoogste waarde per 10.000 inwoners ligt zo in Edegem (5,5). Daarna komen Bonheiden (5,2), Veurne (4,4), Leuven (4,0), Eeklo (3,9), Malle (3,5), Ieper (3,4), Kortrijk (3,3), Tielt (2,9), Roeselare (2,9), Rumst (2,8), Oostende (2,8) en Turnhout (2,8). Omgekeerd is het groot aantal gemeenten met lage waarden in de Kempen opvallend. De zorg is er sterk gecentraliseerd in een aantal centra.

Kaart 2: Uitrustingscore zorg

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
Bron data:
Departement Zorg | provincies.incijfers.be,
Opgroeien | provincies.incijfers.be,
Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be,
Cobrha databank, Kind en Gezin, Vlaams Departement Zorg

3 Publieke en zakelijke dienstverlening

3.1 Indicatoren en bronnen (Tabel 3)

De publieke en zakelijke dienstverlening omvat een hele reeks overheidsdiensten en zakelijke diensten: banken, ziekenfondsen, post, arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus, immobiliënkantoren, politie, rechtbanken, belastingen en provinciale diensten. Gemeentelijke administratieve diensten en OCMW's worden in deze studie niet meegenomen omdat ze niet differentiëren (ze zijn in elke gemeente aanwezig) én doorgaans enkel open staan voor de inwoners van de gemeente zelf. Heel wat diensten die door de gemeente georganiseerd worden staan overigens wel open voor niet-inwoners, en die worden wel meegenomen. Voorbeelden zijn sportinfrastructuur bij de functie sport en bibliotheken bij de functie cultuur en recreatie.

Bij de **banken** kijken we eerst naar de grootte, via de *tewerkstelling*. Het gaat om de RSZ-tewerkstelling, waarin zelfstandigen niet zijn opgenomen. Kleine zelfstandige kantoren zullen dus weinig of niet worden meegeteld. Daarom wordt daarnaast naar de aanwezigheid gekeken via het aantal *vestigingen*.

Ook bij de **ziekenfondsen** wordt gekeken naar de RSZ-*tewerkstelling* en het aantal *vestigingen*.

Bij de **post** kijken we naar het kantorennet. Daarbij krijgt een *postkantoor* het dubbele gewicht van een *postpunt*. Vestigingen van *MassPost*, waar grote afgiftes kunnen worden verstuurd, krijgen vijf keer het gewicht van een postpunt.

Bij de **arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus** kijken we opnieuw naar enerzijds de RSZ-*tewerkstelling* en anderzijds het aantal *vestigingen* van uitzendbureaus (incl. dienstencheque-bedrijven) en arbeidsbemiddelingsbureaus van de VDAB. Bij die laatste wordt een weging ingevoerd afhankelijk van de openingsuren: van 1 (enkel op afspraak) naar 3 (minstens 5 halve dagen open). Het aantal kantoren en openingsuren is sinds 2018 sterk afgebouwd. Nu zijn er wel vaak computers beschikbaar. Computers die 6-10 halve dagen beschikbaar zijn, krijgen het gewicht van een VDAB-kantoor op afspraak. Wanneer de beschikbaarheid beperkter is, krijgt het de helft van dat gewicht. De opleidingscentra worden nu ook in rekening gebracht en krijgen ook dat laatste gewicht mee.

Ook bij de **immobiliënkantoren** wordt gekeken naar de RSZ-*tewerkstelling* en naar het aantal *vestigingen*. Bij die laatste is dat het aantal vestigingen van private immobiliënkantoren maar ook van *woonmaatschappijen*. Deze nieuwe woonactoren bundelen de activiteiten van de vroegere sociale huisvestingsmaatschappijen en sociale verhuurkantoren. Het kantorennet van deze nieuwe woonmaatschappijen is nog volop in verandering. Hier wordt enkel rekening gehouden met de hoofdkantoren.

Bij de **politie** worden de commissariaten beschouwd. Daarbij krijgt een *hoofdcommissariaat* (dat doorgaans een ruimere dienstverlening en openingsuren heeft) twee keer het gewicht van een *wijkcommissariaat*.

Bij de **rechtbanken** wordt gekeken naar de *vredegerechten*, de *politierichtbanken*, de *rechtbanken van eerste aanleg* en de *arbeidsrechtbanken*. Bij de **belastingen** worden de *kantoren van de FOD financiën* in aanmerking genomen, zowel voor *particulieren* als voor *kmo's*. De *hoofdzetel* krijgt daarbij telkens twee maal het gewicht van de gewone centra. Ook de *kantoren van de Vlaamse belastingdienst*

worden meegerekend, althans voor die belastingen die voor de meerderheid van de bevolking van toepassing zijn: onroerende voorheffing, verkeersbelasting, erfbelasting en registratiebelasting. Wanneer al deze diensten aanwezig zijn, geldt het dubbele gewicht. Tenslotte worden de **provinciale diensten** nog meegenomen (de *provinciehoofdplaatsen*).

Tabel 3: Indicatoren voor de functie publieke en zakelijke dienstverlening: gewicht en aantal

	gewicht (totaal=1.000)	aantal eenheden in Vlaanderen	gewicht per 100 eenheden
banken (200 p.)			
- werknemers (RSZ)	100	17.695	0,57
- vestigingen	100	4.536	2,20
ziekenfondsen (200 p.)			
- werknemers (RSZ)	100	8.036	1,24
- vestigingen	100	999	10,01
post (200 p.)			
- bpost: postkantoor	126,8	338	37,52
- bpost: postpunt	61,9	330	18,76
- bpost: MassPost	11,3	12	93,81
arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus (100 p.)			
- werknemers (RSZ)	25	122.587	0,02
- vestigingen (Locatus)	50	2.094	2,39
- VDAB-kantoren (5-9 halve dagen open)	6,1	13	47,02
- VDAB-kantoren (1-4 halve dagen open)	7,8	25	31,35
- VDAB-kantoren (enkel op afspraak) en Computers (6-10 halve dagen)	6,7	43	15,67
- Computers (1-5 halve dagen) en opleidingscentra	4,3	55	7,84
immobiliënkantoren (100 p.)			
- werknemers (RSZ)	35	3.805	0,92
- vestigingen (Locatus)	60	2.052	2,92
- sociale huisvestingsmaatschappijen en SVK's	5	41	12,2
politie (100 p.)			
- hoofdcommissariaat	45,0	106	42,46
- wijkcommissariaat	55,0	259	21,23
rechtbanken (60 p.)			
- vredegericht	29	86	33,72
- politierechtbank	12	21	57,14
- rechtbank eerste aanleg	12	13	92,31
- arbeidsrechtbank	7	16	43,75
belastingen (30 p.)			
- FOD financiën: centra particulieren (hoofdzetel)	4,3	6	72,46
- FOD financiën: centra particulieren	7,6	21	36,23
- FOD financiën: centra kmo's (hoofdzetel)	5,8	8	72,46
- FOD financiën: centra kmo's	7,2	20	36,23
- Vlaamse Belastingdienst	5,0	11	45,45
provinciale diensten (10 p.)			
- provinciehoofdplaats	10	5	200,00

Het aantal werknemers van banken, ziekenfondsen, arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus en immobiliënkantoren komt van de gedecentraliseerde RSZ-statistiek (via provincies.incijfers.be), situatie op 01/01/2022. Het gaat respectievelijk om NACE code 64.1 (geldscheppende financiële instellingen), NACE code 84.302 (ziekenfondsen en zorgkassen), NACE codes 78.100 en 78.200

(arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus), en NACE code 68.311 (bemiddeling bij de aankoop, verkoop en verhuur van onroerend goed voor een vast bedrag of op contractbasis).

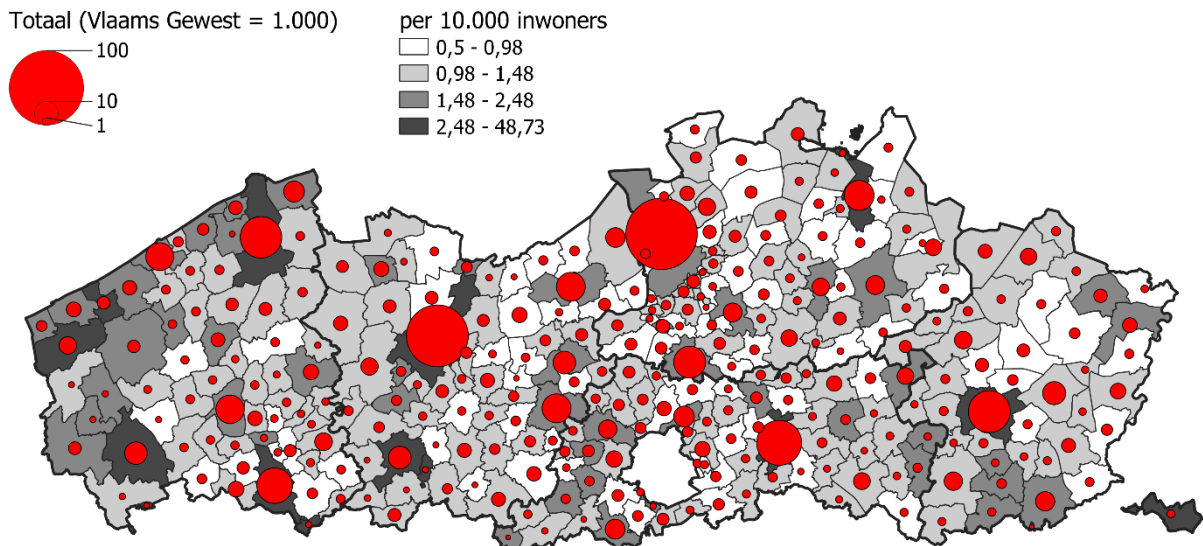
Het aantal vestigingen van banken, arbeidsbemiddeling en uitzendbureaus en immobiliënkantoren (situatie op 01/04/2023) komen van het onderzoeksbureau Locatus. Het gaat respectievelijk om codes 65.280.063 en 65.280.030 (Bank en Financieel Intern), codes 65.290.878 en 65.290.960 (Uitzendburo en Dienstencheque) en code 65.290.340 (Makelaardij). De kantoren van de ziekenfondsen zijn afkomstig van desocialekaart.be: code 02.04.04 (Ziekenfondsen) (situatie op 04/10/2023).

De locatie van de kantoren van bpost zijn afkomstig van bpost (situatie op 11/10/2023), die van de VDAB-kantoren van de VDAB (situatie op 05/10/2023), van de politiekantoren van de Federale Politie (situatie op 17/10/2023), van de rechtbanken van het College van hoven en rechtbanken (situatie op 13/10/2023), van de federale belastingkantoren van de Federale Overheidsdienst Financiën (situatie vastgelegd op 08/07/2021), van de Vlaamse belastingkantoren van de Vlaamse Belastingdienst (situatie op 13/10/2023) en van de woonmaatschappijen van het Agentschap Wonen in Vlaanderen (situatie op 13/10/2023).

3.2 Resultaten per gemeente (Kaart 3)

Wat betreft de publieke en zakelijke dienstverlening is de uitrustingscore per 10.000 inwoners opnieuw hoog in de steden. Ook kleine gemeenten kunnen echter hoge waarden hebben, omdat er daar vaak een zeker basisaanbod aanwezig is (politiekantoor, postkantoor, bank...). Dit is bijvoorbeeld opvallend in Haspengouw en in de Westhoek. Ook de kuststreek scoort hier hoog, omdat daar naast publieke heel wat zakelijke dienstverlening aanwezig is, het meest uitgesproken immobiliënkantoren.

Kaart 3: Uitrustingscore publieke en zakelijke dienstverlening

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant

Bron data:

Locatus | provincies.incijfers.be,

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be,

Bpost, College van de Hoven en Rechtbanken, desocialekaart.be, Federale Overheidsdienst Financiën,

Federale Politie, VDAB, Vlaams Agentschap Wonen in Vlaanderen, Vlaamse Belastingdienst

4 Persoonlijke dienstverlening

4.1 Indicatoren en bronnen (Tabel 4)

Voor de functie persoonlijke dienstverlening worden een hele reeks persoonlijke diensten gemeten: kapper, schoonheidssalon (inclusief nagelstudio), fitness (inclusief afslankstudio), sauna, zonnebank, massagesalon, tatoeage en piercing, stomerij en wassalon, schoenenreparatie en sleutels, kledingreparatie, kleermaker, elektroreparatie, fotograaf, drukwerk en copy, dierentrimsalon, garages (inclusief garages voor specifieke onderdelen, autoruiten en autoschade), autowasserij, wedkantoor en tenslotte verhuurbedrijf (van auto's, rijwielen, gereedschap en overige). De *aantallen* worden steeds gemeten, en waar mogelijk ook de *oppervlakte* en de *RSZ-tewerkstelling*.

Tabel 4: Indicatoren voor de functie persoonlijke dienstverlening: gewicht en aantal

	gewicht (totaal=1.000)			aantal eenheden in Vlaanderen			gewicht per 100 eenheden		
	vestig.	op p.	we rkn	vestig.	opp.	werkn.	vestig.	opp.	werkn.
kapper (80p.)	50	20	30	8.371	323.715	4.876	0,60	0,01	0,62
schoonheidssalon (80 p.)	45	20	25	3.576	117.516	1.058	1,26	0,02	2,36
fitness (80 p.)	40	20	20	820	211.636	1.586	4,88	0,01	1,26
sauna (40 p.)	20	10	10	211	21.100	1.161	9,48	0,05	0,86
zonnebank (20 p.)	10	10		186	8.958		5,38	0,11	
massagesalon (20 p.)	10	10		186	7.440		5,38	0,13	
tatoeage en piercing (40 p.)	20	20		397	14.679		5,04	0,14	
stomerij en wassalon (80 p.)	60	20		908	37.344		6,61	0,05	
schoenreparatie en sleutels (80 p.)	50	20		362	11.340		13,81	0,18	
kledingreparatie (40 p.)	20	20		302	8.828		6,62	0,23	
kleermaker (20 p.)	5	5		72	3.092		6,94	0,16	
elektroreparatie (30 p.)	15	15		211	8.410		7,11	0,18	
fotograaf (60 p.)	40	20		316	11.543		12,66	0,17	
drukwerk en copy (80 p.)	45	20		328	13.918		13,72	0,14	
dierentrimsalon (40 p.)	20	20		472	12.112		4,24	0,17	
garages (80 p.)	45	20	25	4.116	289.639	2.924	1,09	0,01	0,85
autowasserij (40 p.)	20	20		617	37.020		3,24	0,05	
wedkantoor (30 p.)	15	15		183	12.790		8,20	0,12	
verhuurbedrijf (60 p.)	35	20		298	20.181		11,74	0,10	

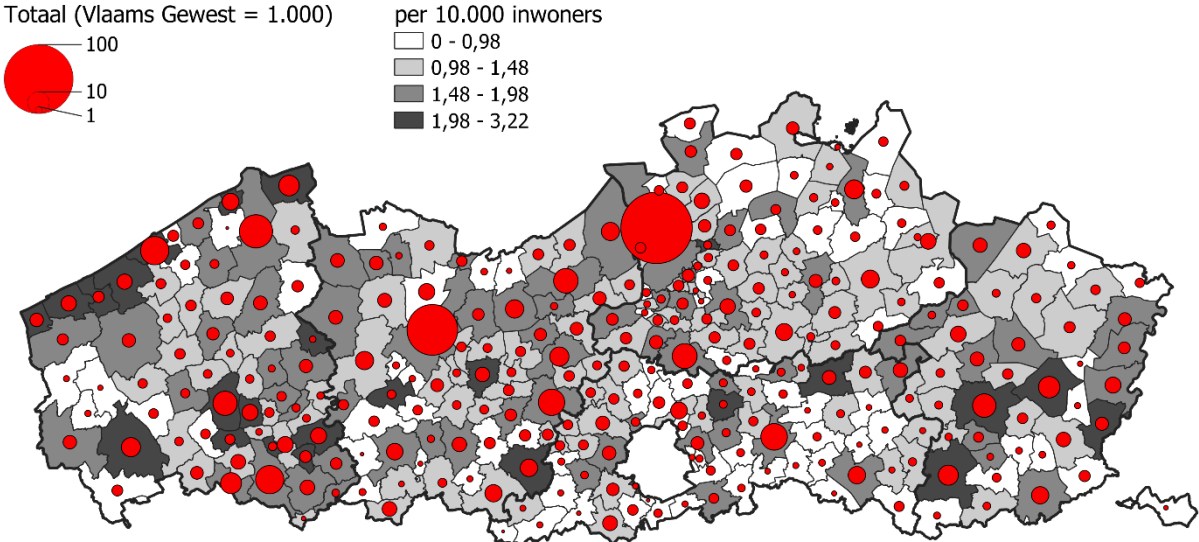
De aantallen en oppervlaktes komen uit Locatus (situatie op 01/04/2023): codes 65.260.230 (Kapper), 65.260.240 en 65.260.250 (Schoonheidssalon en Nagelstudio), 58.400.400 en 58.400.450 (Fitness en Afslankstudio), 58.500.100 (Sauna), 58.500.200 (Zonnebank), 65.290.510 (Massagesalon), 65.260.235 (Tatoe/Piercing), 65.290.624 (Stomerij/Wassalon), 65.260.222 (Schoenrep/sleutels), 65.260.294 (Kledingreparatie), 65.260.336 (Kleermaker), 65.260.445 (Elektro Reparatie), 65.260.470 (Fotograaf), 65.260.462 (Drukwerk/Copy), 65.260.501 (Dierentrimsalon), 45.203.270, 45.203.045, 45.203.243 en 45.203.269 (Garagebedrijf, Carparts, Autoruiten en Autoschade), 65.290.427 (Autowasserij), 58.300.100 (Wedkantoor), 65.250.048, 65.250.111, 65.250.204 en 65.250.950 (Autoverhuur, Rijwielverhuur, Gereedschap Verhuur en Verhuur Ov).

Het aantal werknemers komt van de gedecentraliseerde RSZ-statistiek (via provincies.incijfers.be), situatie 01/01/2022. Het gaat om de NACE codes: 96.021 (Haarverzorging), 96.022 (Schoonheidsverzorging), 93.130 (Fitnesscentra), 96.040 (Sauna's, solaria, baden enz.), en 45.201 (Algemeen onderhoud en reparatie van auto's en lichte bestelwagens (< 3,5 ton)).

4.2 Resultaten per gemeente (Kaart 4)

Naast een reeks steden zijn er voor persoonlijke dienstverlening vaker hogere waarden (per 10.000 inwoners) in Limburg en in West-Vlaanderen. De kust scoort hier opnieuw hoog.

Kaart 4: Uitrustingscore persoonlijke dienstverlening

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
Bron data:
Locatus | provincies.incijfers.be,
Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be,
Locatus

5 Horeca

5.1 Indicatoren en bronnen (Tabel 5)

Bij de **restaurants** en de **cafés** bekijken we zowel het aantal *vestigingen* als de *oppervlakte*. Het aantal krijgt het dubbele gewicht van de oppervlakte. Bij de **logies** kijken we naar het aantal *slaapplaatsen* en maken we een verschil tussen *ho(s)tels*, *kamers*, *campings* en *vakantieparken* (de grens tussen een camping en een vakantiepark is immers vaag) en tenslotte *vakantiewoningen*. De *werknemers* en *zelfstandigen* beschouwen we voor alle horecazaken samen omdat het niet mogelijk is de tewerkstelling in de drie horecavormen te onderscheiden. Een werknemer krijgt hetzelfde gewicht als een zelfstandige.

Tabel 5: Indicatoren voor de functie horeca: gewicht en aantal

	gewicht (totaal=1.000)	aantal eenheden in Vlaanderen	gewicht per 100 eenheden
restaurants (330 p.)			
- aantal	220	16.035	1,37
- oppervlakte	110	1.321.135	0,01
cafés (330 p.)			
- aantal	220	7.997	2,75
- oppervlakte	110	691.706	0,02
logies (230 p.)			
- ho(s)tels	140	79.438	0,18
- kamers	50	40.578	0,12
- campings en vakantieparken	20	219.353	0,01
- vakantiewoningen	20	119.156	0,02
arbeidsplaatsen (110 p.)			
- werknemers	69	72.169	0,09
- zelfstandigen	41	43.621	0,09

Voor het aantal en de oppervlakte van de restaurants en de cafés gebruiken we de Locatus databank (situatie op 01/04/2023). Als restaurant beschouwen we de volgende codes: 59.400.200 (Fastfood), 59.400.100 (Bezorg/Halen), 59.400.300 (Grillroom/Shoarma), 59.500.200 (Ijssalon), 59.210.333 (Lunchroom), 59.210.392 (Pannenkoeken), 59.210.434 (Restaurant), 59.500.300 (Crêpes/Wafels/Donuts) en tenslotte de helft van 59.700.200 (Hotel-Restaurant) en van 59.210.430 (Café-Restaurant). Als café beschouwen we de volgende codes: 59.200.100 (Café), 59.500.100 (Koffiehuis), 59.500.400 (Koffiebar) en de helft van 59.210.430 (Café-Restaurant). De data over de logies komen van de logiesdatabank van Toerisme Vlaanderen (situatie op 27/09/2023). De volgende categorieën werden samengenomen:

- **Ho(s)tels:** HOTEL + HOSTEL
- **Kamers:** BED_AND_BREAKFAST + GENERIC_ROOMS + GUEST_ROOM

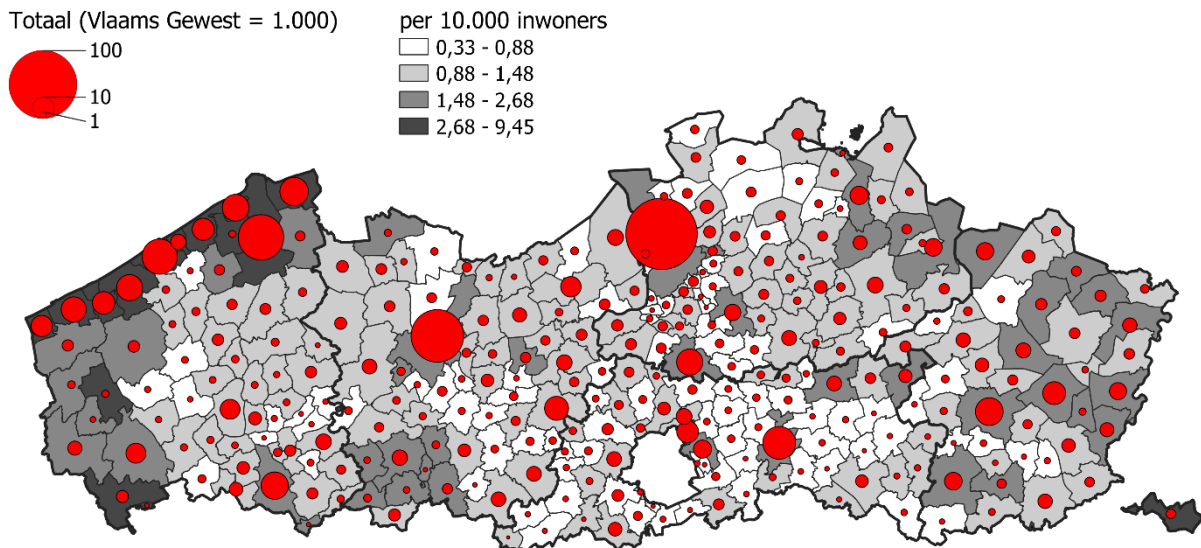
- **Campings en vakantieparken:** CAMPER_TERRAIN + CAMPING +GENERIC_TERRAIN + HOLIDAY_PARK
- **Vakantiewoningen:** HOLIDAY_COTTAGE

De werknemers en zelfstandigen in de horeca tenslotte zijn afkomstig van RSZ en RSVZ (via provincies.in.cijfers.be), situatie op 01/01/2022.

5.2 Resultaten per gemeente (Kaart 5)

Opnieuw hebben heel wat steden hoge waarden per 10.000 inwoners, maar het zijn vooral de kust, de Westhoek en een aantal andere toeristische gebieden (de provincie Limburg, de Kempen en de Vlaamse Ardennen) die hoog scoren voor horeca. Heel lage waarden vinden we rond een aantal grotere steden. Het meest opvallend zijn de gemeenten gelegen rond Brussel (met uitzondering van de luchthavenregio) en Leuven.

Kaart 5: Uitrustingscore horeca

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
 Bron data: Locatus | provincies.incijfers.be,
 Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen | provincies.incijfers.be,
 Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be,
 Toerisme Vlaanderen (basisregister Vlaams logiesaanbod)

6 Detailhandel

6.1 Indicatoren en bronnen (Tabel 6)

Voor de detailhandel betrekken we een hele reeks winkels, die we onderverdelen in drie categorieën: winkels met courante, semi-courante, en uitzonderlijke goederen. We kijken zowel naar de aantallen als naar de oppervlakte en, voor de semi-courante en uitzonderlijke goederen, de RSZ-tewerkstelling. Onder winkels met courante goederen verstaan we groente- en fruitwinkels, bakkers, minisupers, nachtwinkels, slagerijen, tabaks- en krantenwinkels en apotheken. Onder semi-courante goederen hebben we 49 soorten winkels geplaatst, gaande van damesmode (de meest voorkomende) en supermarkten (de grootste totale oppervlakte) tot tweedehandsboeken (de minst voorkomende en de kleinste totale oppervlakte). Tot de uitzonderlijke goederen rekenen we 42 soorten winkels: van Fietsenwinkels - inclusief scooters en brommers (de meest voorkomende) tot watersport (de minst voorkomende), en van meubelen (de grootste totale oppervlakte) tot New Age (de kleinste totale oppervlakte). Het totaal aantal winkels werd opgeteld per categorie en daaraan werd een gewicht gegeven (187,5 voor courant, 375 voor semi-courant en 187,5 voor uitzonderlijk). De oppervlakte krijgt een derde van het gewicht (250) dat aan de aantallen werd gegeven. Bij de oppervlakte werd geen rekening gehouden met het verschil tussen courant, semi-courant en uitzonderlijk. Gezien de RSZ-waarde eveneens de grootte meet werd een deel (1/5) van deze punten aan de werknemers gegeven (enkel voor semi-courant en uitzonderlijk).

In totaal, aantallen en oppervlakte/werknemers samen, maakt dat het volgende gewicht: 20% voor courant, 53% voor semi-courant, en 27% voor uitzonderlijk. De nadruk ligt dus op de handel in semi-courante goederen, die qua aantal en oppervlakte de belangrijkste plaats inneemt. De aanwezigheid van handel in courante goederen, en meer in het algemeen van basisvoorzieningen, in een gemeente is natuurlijk ook relevant, maar dat is een enigszins andere vraag dan die naar centraliteit.

Tabel 6: Indicatoren voor de functie detailhandel: gewicht en aantal

		gewicht (totaal=1.000)	aantal eenheden in Vlaanderen	gewicht per 100 eenheden	
aantal vestigingen (750 p.)					
-	courant	187,5	12.042	1,557	
-	semi-courant	375	20.774	1,805	
-	uitzonderlijk	187,5	10.494	1,787	
oppervlakte/werknemers (250 p.)					
-	courant	opp.	13,1	535.627	0,002
-	semi-courant	opp.	125,0	6484.278	0,002
		RSZ	31,2	25.908	0,120
-	uitzonderlijk	opp.	64,5	3.448.202	0,002
		RSZ	16,1	21.296	0,077

De aantallen en de oppervlakte komen uit **Locatus** (situatie op 01/04/2023). De **courante goederen** zijn: 11.010.111 (Bakker), 11.010.012 (Groente/Fruit), 11.010.309 (Minisuper), 11.010.350 (Nachtwinkel), 11.010.471 (Slagerij), 11.010.522 (Tabak/Lectuur) en 11.010.555 (Tabak speciaalzaak), en 11.020.024 (Apotheek). De **semi-courante goederen** zijn: 11.010.132 (Chocola), 11.010.137 (Koffie/Thee), 11.010.141 (Delicatessen), 11.010.261 (Kaas), 11.010.399 (Poelier), 11.010.423 (Dieet/Voedingssuppl), 11.010.477 (Slijter) en 11.010.480 (Wijnwinkel), 11.010.519 (Supermarkt), 11.010.588 (Vis), 11.010.657 (Zoetwaren), 11.020.156 (Drogist), 11.020.393 (Parfumerie), 11.020.395 (Haarproducten), 22.030.618 (Warenhuis), 22.040.135 (Damesmode), 22.040.138 (D&H Mode), 22.040.216 (Herenmode), 22.040.258 (Kindermode), 22.040.330 (Lingerie), 22.040.360 (Modeaccessoires), 22.040.543 (Textielsuper), 22.040.546 (Modewarenhuis), 22.050.321 (Lederwaren), 22.050.453 (Schoenen), 22.070.240 (Huishoudartikelen), 22.070.243 (Huishoudlinnen), 22.070.264 (Cadeau-Artikelen), 22.070.288 (Kookwinkel) en 22.070.207 (Glas/Aardewerk), 35.100.486 (Speelgoed), 35.100.492 (Sportzaak), 35.110.165 (Elektronica), 35.110.189 (Foto/Film), 35.110.227 (Handvaardigheid), 35.110.228 (Wol/Handwerk), 35.110.510 (Stoffen), 35.120.090 (Boekhandel), 35.120.129 (Beeld/Geluid), 35.120.180 (Software/Games), 35.120.276 (Kantoorartikelen), 37.130.087 (Bloem/Plant), 37.130.147 (Dibevo), 37.150.537 (Telecom), 37.170.096 (Bouwmarkt), 37.170.108 (Breedpakket), 38.200.003 (2Eh Diversen), 38.200.013 (2Eh Kleding), 38.200.033 (2Eh Boeken), 38.200.174 (Feestartikel) en 38.200.225 (Paramedisch/Orthopedie). De **uitzonderlijke goederen** zijn: 22.040.114 (Bruidskleding), 22.060.252 (Juwelier), 22.060.570 (Uurwerken), 22.060.770 (Optiek), 22.080.021 (Antiek), 22.080.312 (Kunsthandel), 35.100.125 (Buitensport), 35.100.444 (Ruitersport), 35.100.487 (Modelbouw), 35.100.591 (Hengelsport), 35.100.627 (Watersport), 35.100.950 (Sport Speciaalzaak), 35.110.367 (Verzamelen), 35.110.372 (Muziekinstrumenten), 35.110.375 (Naaimachines), 37.130.027 (Aquariums), 37.130.559 (Tuinmeubelen), 37.150.117 (Radio & Tv), 37.150.130 (Computers), 37.150.639 (Witgoed), 37.150.642 (Elektro), 37.160.039 (Automaterialen), 37.160.177 (Fietsen) en 37.160.178 (Scooters/brommers), 37.170.249 (IJzerw&Gereed), 37.170.576 (Verf/Behang), 37.180.054 (Babywoonwinkel), 37.180.066 (Slaapkamers/Bedden), 37.180.291 (Keukens), 37.180.348 (Meubelen), 37.180.350 (Woonwarenhuis), 37.180.440 (Keukens/Badkamers),

37.180.447 (Badkamers), 37.180.579 (Verlichting), 37.180.645 (Woninginrichting), 37.180.648 (Woningtextiel), 37.180.651 (Woondecoratie), 38.200.226 (Hoortoestel), 38.200.433 (New Age), 38.200.468 (Erotica), 38.200.905 (Odd-Shops), 65.260.213 (Edelsmid) en 65.260.630 (Lijstenmaker).

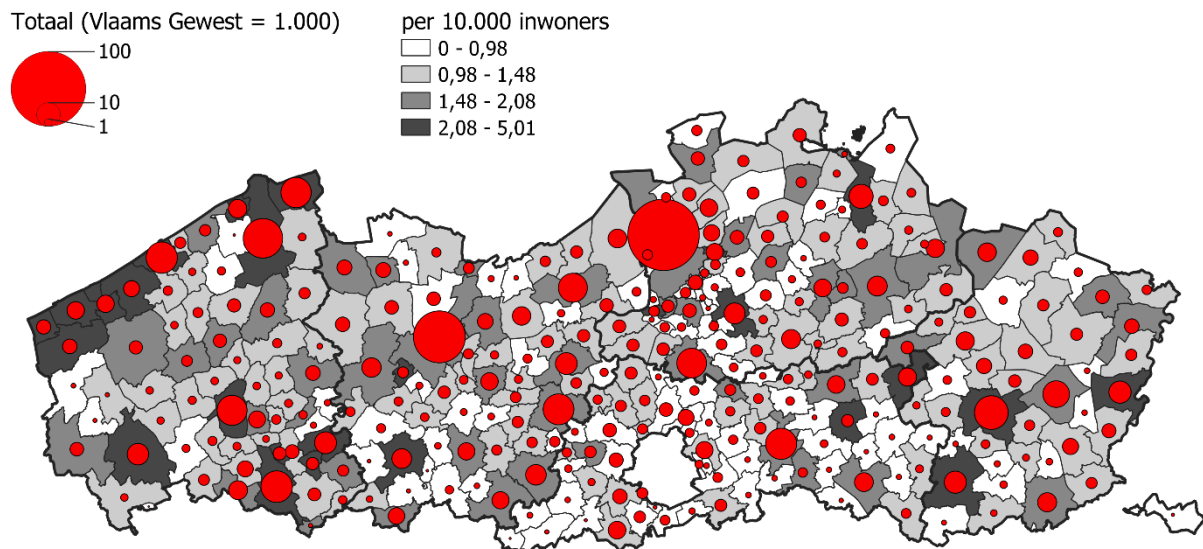
De gedecentraliseerde **RSZ**-tewerkstelling (situatie op 01/01/2022) is een optelling van een reeks NACE-codes voor detailhandel in gespecialiseerde winkels. Voor de **semi-courante goederen** zijn dat: 47.230 (vis en schaal- en weekdieren), 47.242 (chocolade en suikerwerk), 47.420 (telecommunicatieapparatuur), 47.511 (kledingstoffen), 47.513 (breigarens, handwerken en furnituren), 47.610 (boeken), 47.650 (spellen en speelgoed), 47.711 (damesbovenkleding), 47.712 (herenbovenkleding), 47.713 (baby- en kinderbovenkleding), 47.714 (onderkleding, lingerie en strand- en badkleding), 47.721 (schoeisel), 47.722 (lederwaren en reisartikelen), 47.740 (medische en orthopedische artikelen), 47.750 (cosmetica en toiletartikelen), 47.761 (bloemen, planten, zaden en kunstmeststoffen) en 47.782 (fotografische en optische artikelen en precisieinstrumenten). Ook 47.521 (Bouwmarkten en andere doe-het-zelfzaken in bouwmaterialen, algemeen assortiment) werd bij de semi-courante goederen ingedeeld. Voor de **uitzonderlijke goederen** zijn dat: 47.410 (computers, randapparatuur en software), 47.430 (audio- en videoapparatuur), 47.525 (ijzerwaren en gereedschappen), 47.526 (verf en verfwaren), 47.540 (elektrische huishoudapparaten), 47.592 (verlichtingsartikelen), 47.770 (uurwerken en sieraden). Ook 45.113 (Detailhandel in auto's en lichte bestelwagens (< 3,5 ton)) werd onder de uitzonderlijke goederen ondergebracht.

6.2 Resultaten per gemeente (Kaart 6)

Ook bij de detailhandel zien we, per 10.000 inwoners, vaak hoge waarden in de steden (met de hoogste waarden in Veurne, Hasselt, Roeselare, Diest en Ieper). Daarnaast is de kuststreek goed vertegenwoordigd (met minder hoge waarden voor De Haan en Bredene). Hoge waarden vinden we verder in gemeenten met een groot shoppingcentrum (Wijnegem) of een grote concentratie aan baanwinkels (Drogenbos, Sint-Martens-Latem, Tielt-Winge).

Opvallend lage waarden vinden we in grote delen van Vlaams-Brabant. In het westen van de provincie vormt de aanwezigheid van Brussel een belangrijke verklaring. Maar ook in het oosten, in de residentiële gemeenten rond Leuven en in het Hageland, zijn de waarden laag. Bovengemiddelde waarden vinden we daar enkel in de steden Diest, Aarschot, Tienen en Leuven en in drie gemeenten met veel baanwinkels (Tielt-Winge, Boortmeerbeek en Bierbeek). Verder vinden we opvallend weinig detailhandel in de Vlaamse Ardennen rond (en met uitzondering van) Oudenaarde, en in een aantal (residentiële) gemeenten in de rand van Antwerpen. In West-Vlaanderen is de detailhandel algemeen beter vertegenwoordigd.

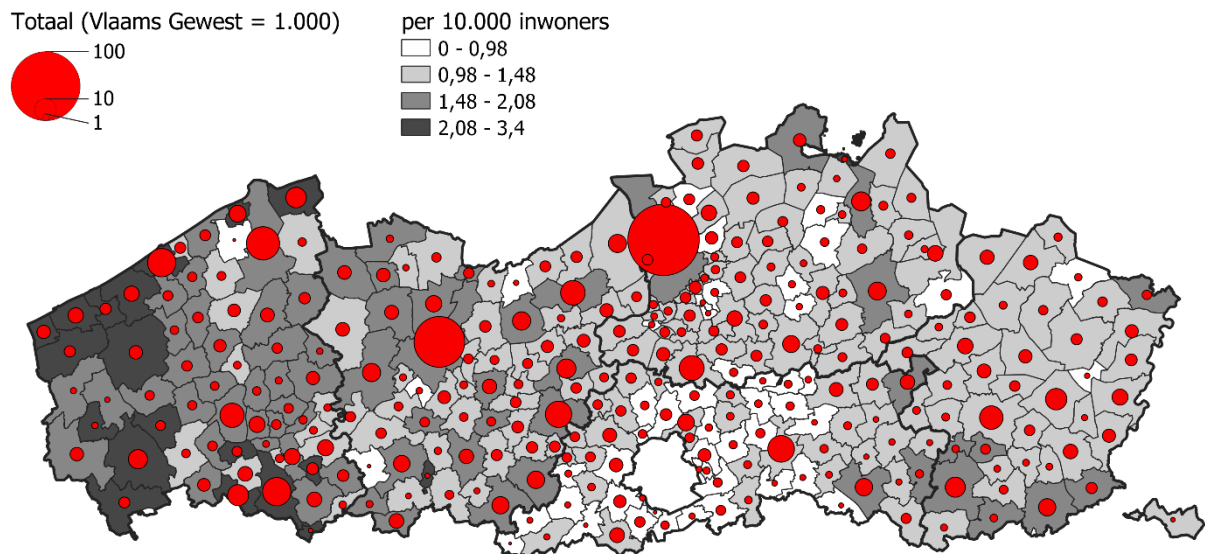
Kaart 6: Uitrustingsscore detailhandel

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
Bron data:
Locatus | provincies.incijfers.be,
Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be,
Locatus

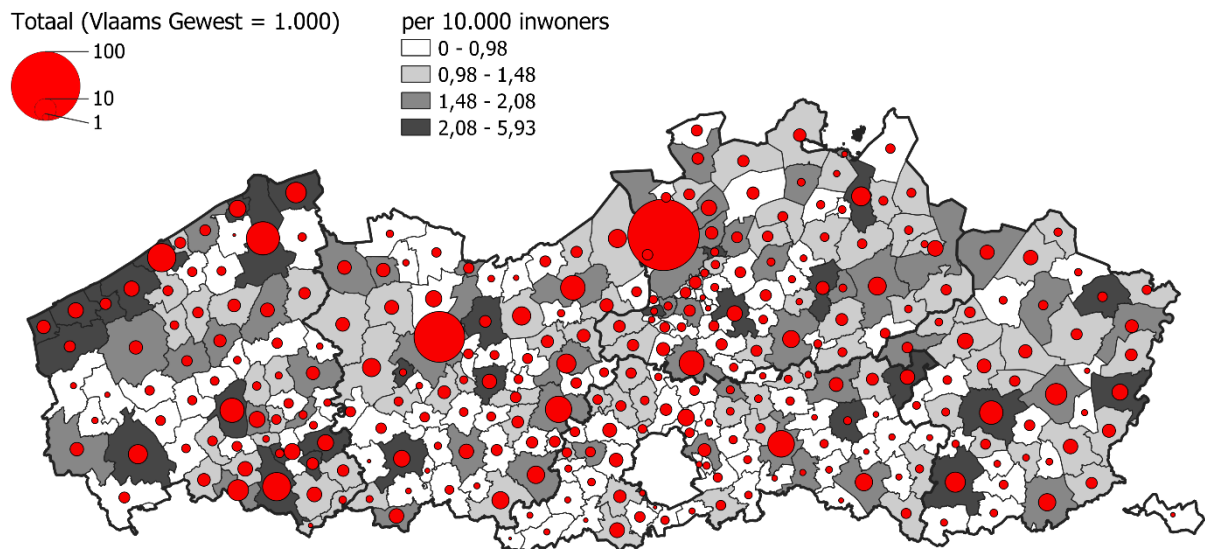
De courante goederen enerzijds en de semi-courante en uitzonderlijke goederen anderzijds hebben een verschillende ruimtelijke spreiding (Kaart 7 en Kaart 8). De dagelijkse goederen blijken vooral belangrijk in de gemeenten van West-Vlaanderen, en het minst in Vlaams-Brabant. De semicourante en uitzonderlijke goederen zijn belangrijk in steden, aan de kust, of waar er een groot shoppingcentrum ligt of een grote baanwinkelconcentratie. Wijnegem heeft hier dan ook de hoogste waarde.

Kaart 7: Uitrustingscore detailhandel: courante goederen

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
 Bron data:
 Locatus | provincies.incijfers.be,
 Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be,
 Locatus

Kaart 8: Uitrustingscore detailhandel: semi-courante en uitzonderlijke goederen

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
 Bron data:
 Locatus | provincies.incijfers.be,
 Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be,
 Locatus

7 Cultuur en recreatie

7.1 Indicatoren en bronnen (Tabel 7)

Tabel 7: Indicatoren voor de functie cultuur en recreatie: gewicht en aantal

	gewicht (totaal=1.000)	aantal	gewicht per 100 eenheden
musea (170 p.)			
- aantal	120	383	31,33
- erkend: lokaal	4,0	12	33,33
- erkend: regionaal	18,0	27	66,67
- erkend: landelijk of VG	28,0	28	100,00
bioscopen (170 p.)			
- aantal zalen	120	238	50,42
- aantal bioscopen	50	38	131,58
bibliotheken (290 p.)			
- gedrukte/audiovisuele materialen in open kast	210	22.152.083	0,001
- openingsuren (alle vestigingen)	80	10.247	0,78
cultuurcentra (330 p.)			
- cultureel centrum: GC/C	132,2	137	96,49
- cultureel centrum: B	40,5	21	192,98
- cultureel centrum: A	37,6	13	289,47
- cultureel centrum: GS	9,6	2	482,46
- galerieën, kunstuitleen (Locatus)	30	460	6,52
- werknemers: RSZ 90.041 en 90.042	80	3.078	2,60
Sportwedstrijden (40 p.)			
- Volleybalclubs (liga A)	1,9	14	13,70
- Basketbalclubs (klasse 1)	3,6	13	27,40
- Voetbalclubs (klasse 1B)	10,4	19	54,79
- Voetbalclubs (klasse 1A)	24,1	22	109,59

Voor de uitrusting op het vlak van cultuur en recreatie kijken we eerst naar de **musea**. Het aantal *vestigingen* is afkomstig van FARO, het Vlaams Steunpunt voor Cultureel Erfgoed (situatie op 20/10/2023). Bezoekerscijfers en openingsuren zijn echter niet of slechts deels beschikbaar. Om toch een verschil te kunnen maken tussen kleine en grote musea voegden we het aantal *erkende musea* toe (dat zijn er heel wat minder) en gaven we een gewicht afhankelijk van de *classificatie* binnen deze

groep (lokaal=1, bovenlokaal=2, landelijk=3). Cijfers over de erkende musea komen van het Vlaams Departement Cultuur, Jeugd en Media (situatie 20/10/2023).¹²

Een tweede graadmeter zijn de **bioscopen**. De indicatoren bestaan uit het *aantal* bioscopen enerzijds en de *grootte* van het aanbod anderzijds, op basis van het aantal zalen (het aantal stoelen is niet algemeen beschikbaar). Hiervoor werd vertrokken van het aantal bioscopen in 2018, die naast de inventarisering van Locatus (01/04/2023) werd gelegd. Wanneer beide bronnen een verschillend cijfer aangaven, is de huidige situatie in de concrete gemeente nagegaan. Voor het aantal zalen werd de website van elke bioscoop nagegaan.

Bij de **bibliotheken** kijken we naar de *collectie in open kast* (gedrukte en audiovisuele materialen samen) en naar het aantal *openingsuren* (van alle vestigingen samen). De oppervlakte van de publieksruimte, die in 2018 werd gebruikt, is niet langer beschikbaar. We gebruiken twee indicatoren om te kunnen differentiëren: sommige bibliotheken hebben immers een grote collectie maar een klein aantal openingsuren (of omgekeerd). Deze cijfers zijn afkomstig van de Lokale Vrijtijdsmonitor van het Vlaams Departement Cultuur, Jeugd en Media. De collectie is de situatie in 2017, het aantal openingsuren in 2021.¹³¹⁴

De cijfers over het aantal **cultuurcentra** komen van het netwerk cultuurhuizen (cult!) en van de organisatie Cultuurconnect, dat cultuurinstellingen ondersteunt. Beide databanken (telkens situatie op 10/11/2023) verschillen enigszins en worden samengevoegd.¹⁵ De indeling die in 2018 werd gehanteerd (Gemeenschapscentra enerzijds en cultuurcentra anderzijds, met een indeling van die laatste in vier categorieën: grootstad, A, B en C) bestaat officieel niet meer, maar wordt in de praktijk nog wel gebruikt en wordt ook hier behouden. Uit een vergelijking van beide databanken blijkt dat cultuurcentra categorie C en gemeenschapscentra sterk inwisselbaar zijn. Zij krijgen hetzelfde gewicht. Cultuurcentra van categorie B krijgen twee maal dat gewicht, cultuurcentra van categorie A drie maal, en cultuurcentra van categorie grootstad vijf maal. Naast deze cijfers over het *aantal cultuurcentra*, worden ook het aantal *galerieën en kunstuitleen* toegevoegd. In die laatste wordt kunst tentoongesteld en/of uitgeleend. Deze gegevens komen van Locatus: codes 58.100.100 (Galerie) en 58.100.318 (Kunstuitleen) (situatie op 01/04/2023). Tenslotte wordt rekening gehouden met de gedecentraliseerde RSZ-*tewerkstelling* (via provincies.incijfers.be), situatie op 01/01/2022. Het gaat om NACE-codes 90.041 en 90.042: 'exploitatie van schouwburgen, concertzalen en dergelijke' en in de 'exploitatie van culturele centra en multifunctionele zalen ten behoeve van culturele activiteiten'.

¹² Zeventien musea kregen geen officiële classificatie van het Departement, maar werden ingedeeld op basis van hun openingsuren (1 sluitingsdag=bovenlokaal; meerdere sluitingsdagen=lokaal). Verder werd het gewicht van musea met vestigingen in verschillende gemeenten opgedeeld volgens het aantal vestigingen in de respectievelijke gemeenten. Het KMSKA, het M KHA en Musea Brugge zijn volgens het Departement cultureel-erfgoedinstellingen, en komen dus niet voor in de lijst van musea. Zij werden hier als landelijke musea toegevoegd (3 in het geval van Brugge, overeenkomstig de indeling in 2018).

¹³ Wanneer een bibliotheek vestigingen heeft in verschillende gemeenten, wordt de collectie verdeeld volgens het bevolkingsaantal. Verder werden een aantal toekenningsfouten gecorrigeerd (Sint-Katelijne-Waver werd onterecht bij Stabroek gevoegd). Bij de openingsuren werden erg lage en hoge waarden (<0,5 en >2,5 per 1.000 inwoners) of waarden die sterk schommelen in de tijd (>25% t.o.v. 2017) nagegaan op de website en eventueel aangepast. Daarbij werden onbemande uren geschrapt.

¹⁴ Voor de collectie was de situatie in 2021 ook beschikbaar, maar die komt van een andere bron en wijkt sterk af van de situatie in 2017 en in 2015 (die laatste werd gebruikt voor de uitrustingsgraad in 2018).

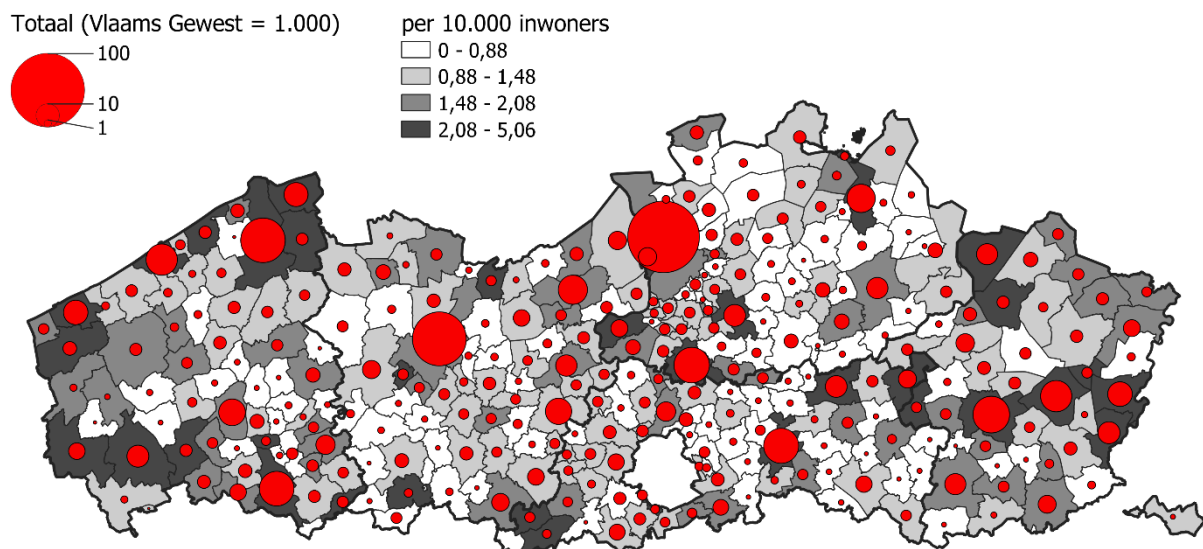
¹⁵ Dubbels (meerdere vestigingen per gemeente en categorie) werden eruit gehaald.

Tenslotte worden bij cultuur en recreatie ook de professionele **sportwedstrijden** meegenomen, die heel wat publiek trekken. De focus ligt hier op het bijwonen van sportwedstrijden, en niet op sportbeoefening. Daarom valt dit onder de functie cultuur en recreatie en niet onder de functie sport. Concreet wordt er gekeken naar de *aanwezigheid van clubs* in de laatste twee seizoenen van de eerste klasse heren van het volleybal (Liga A), basketbal (1ste klasse) en voetbal (klasse 1A en 1B). Wanneer een club in beide seizoenen in de eerste klasse uitkwam, wordt ze twee keer geteld. Daarbij wordt een gewicht ingevoerd afhankelijk van het gemiddeld aantal toeschouwers (volleybal=0,5, basketbal=1, voetbal in eerste klasse B=2, voetbal in eerste klasse A=4).

7.2 Resultaat per gemeente (Kaart 9)

Voor cultuur en recreatie zien we hogere waarden (per 10.000 inwoners) in heel wat steden, maar ook meer algemeen in Limburg en West-Vlaanderen. Lage waarden vinden we in grote delen van de andere provincies en in het centrale deel van West-Vlaanderen.

Kaart 9: Uitrustingsscore cultuur en recreatie

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
Bron data:
Locatus | provincies.incijfers.be,
Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be,
Cultuurconnect, Faro via erfgoedkaart.be, Netwerk cultuurhuizen (cult!),
Vlaams Departement Cultuur, Jeugd en Media

8 Sport

8.1 Indicatoren en bronnen (Tabel 8)

Een eerste reeks indicatoren voor de functie sport hebben betrekking op de **sportaccommodaties** zelf. Deze zijn afkomstig van Sport Vlaanderen (via Statistiek Vlaanderen), situatie op 31/12/2022. Bij de indeling van 2018 kon worden gewerkt op de oorspronkelijke databank en werd geselecteerd op eigenaar om alleen de publieke sportinfrastructuur te behouden (zo werd bijvoorbeeld sportinfrastructuur van scholen niet meegerekend). Nu wordt er gebruik gemaakt van de cijfers zoals ze aangeboden worden door statistiek Vlaanderen. De eigenaar van de sportinfrastructuur wordt daar

niet vermeld. Wel gaat het enkel om publiek toegankelijke sportinfrastructuur, maar die is wel ruimer opgevat. Zo worden sommige zwembaden van scholen (die vaak toegankelijk zijn voor sportclubs, maar niet voor het grote publiek) wel meegerekend. Dit heeft uiteraard een effect op de cijfers.

We bekijken de zwembaden (waarbij *overdekte zwembaden* twee keer het gewicht krijgen van *openluchtwembaden*), de *sporthallen en sportcentra* (als een sportcentrum een sporthal omvat, wordt die ook apart ingegeven in de databank, dus in dat geval wordt een sportcentrum dubbel geteld), de *tennishallen*, de *atletiekpistes* en tenslotte de *renbanen, wielervedbanen, ijsschaatsbanen en rolschaatsbanen*. De maneges en de watersportcentra worden niet meegenomen omwille van de specifieke (ruimte)vereisten. Ook de openlucht sportvelden komen niet in aanmerking omdat ze bijzonder divers zijn, zowel in oppervlakte als in de aan- of afwezigheid van specifieke infrastructuur. Het gaat zeker niet alleen om voetbal-, basket- of volleybalvelden, maar bijvoorbeeld ook om kleine minigolf- en petanqueterreinen of grote golfterreinen, ruitrijweides en mountainbikeroutes, of zelfs visvijvers. Voor de sportlokalen geldt hetzelfde. Het kan gaan om een specifieke infrastructuur als een muurklimlokaal of een skatehal maar evengoed om kleine polyvalente ruimtes of kleine snookerlokalen. De *pool- en biljartruimtes en bowlingcentra* worden wel apart bekeken o.b.v. de Locatus-databank: 58.400.200 (Biljart/Pool) en 58.400.700 (Bowling), situatie op 01/04/2023.

Tenslotte werd de RSZ-*tewerkstelling* (via provincies.incijfers.be) bekeken: de NACE code 93.110 (Exploitatie van sportaccommodaties), situatie op 01/01/2022

Tabel 8: Indicatoren voor de functie sport: gewicht en aantal

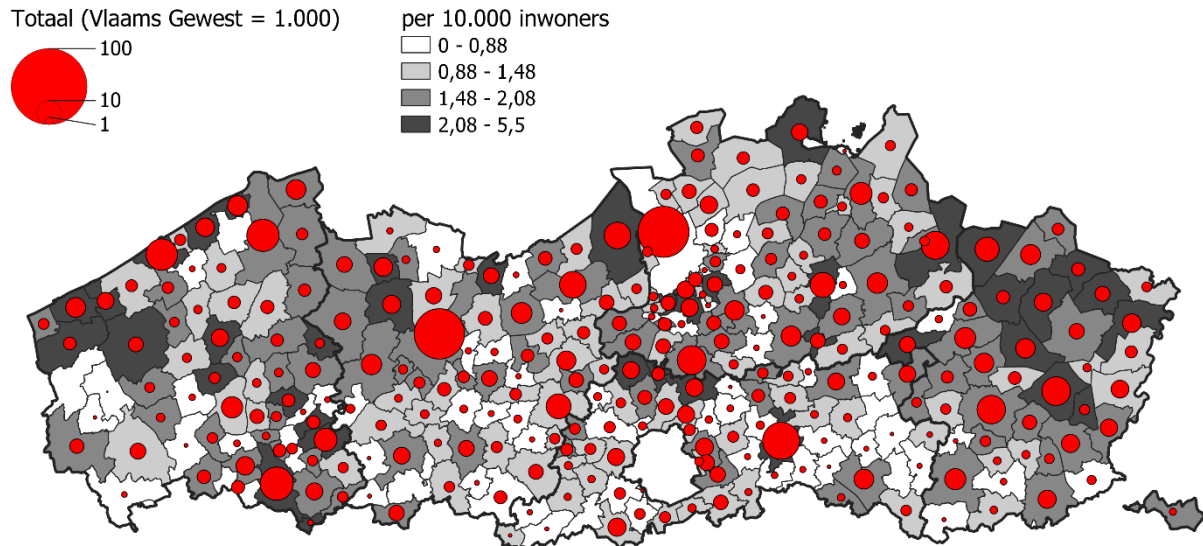
	gewicht (totaal=1.000)	aantal	gewicht per 100 eenheden
sportaccommodaties (750 p.)			
- zwembaden: openlucht	20,4	61	33,5
- zwembaden: overdekt	154,6	231	66,9
- sporthallen en sportcentra	375	1.676	22,4
- tennishallen	65	235	27,7
- atletiekpistes	65	214	30,4
- renbanen, wielervedbanen, ijsschaatsbanen en rolschaatspistes/skeelerpistes	35	59	59,3
- pool, biljart, bowling	35	134	26,1
tewerkstelling in sportaccommodaties (250 p.)			
- werknemers: RSZ 93.110	250	6.172	4,1

8.2 Resultaat per gemeente (Kaart 10)

Niet alle steden scoren hoog voor de functie sport (per 10.000 inwoners). We zien wel vaak hoge waarden in de Kempen, tussen Antwerpen en Brussel, en in grote delen van West-Vlaanderen, waaronder de kust. Lage waarden vinden we in het grootste deel van Vlaams-Brabant, in het zuiden van Oost-Vlaanderen, in de residentiële ooststrand rond de stad Antwerpen en in delen van de Westhoek.

De gemeenten met sportcentra van Sport Vlaanderen vallen ook op: Zemst, Herentals, Blankenberge, Nieuwpoort, Waregem, Diksmuide, Genk en in mindere mate Liedekerke, Heusen-Zolder, Gent, Brugge en Hasselt. Alleen voor Brasschaat en Willebroek geldt dat niet.

Kaart 10: Uitrustingscore sport

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
Bron data:
Locatus | provincies.incijfers.be,
Rijksdienst voor Sociale Zekerheid | provincies.incijfers.be,
Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen

Uitrustingsgraad en typologie

De totale uitrusting

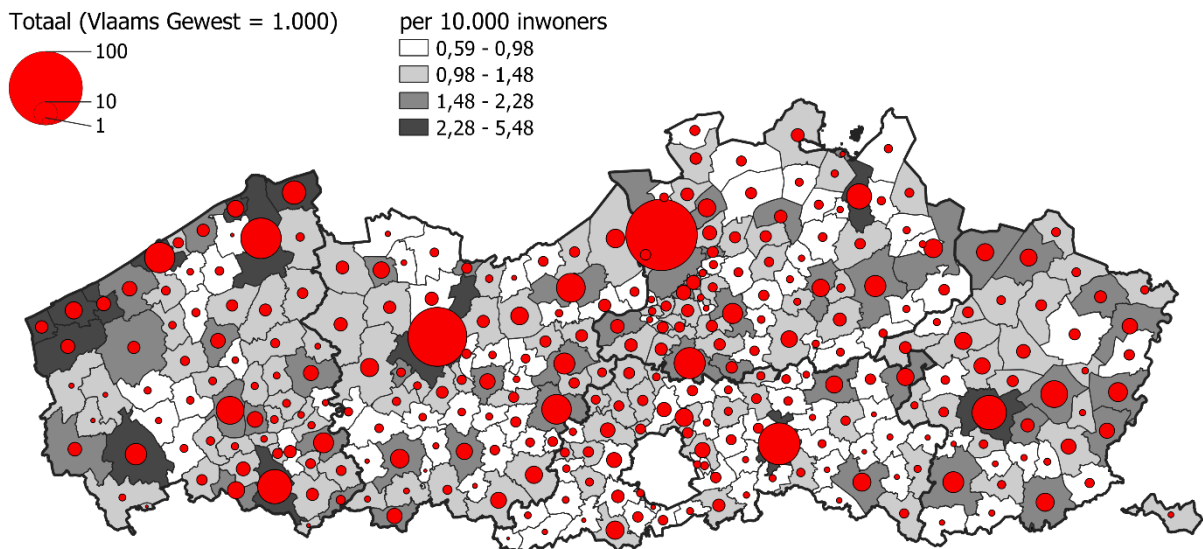
Om tot de totale uitrusting van een gemeente te komen, worden de **acht verschillende functies opgeteld**, waarbij telkens eenzelfde gewicht wordt gegeven (1.000) aan: onderwijs, zorg, dienstverlening (60% publieke en zakelijke dienstverlening en 40% persoonlijke dienstverlening), en cultuur, recreatie en sport (60% cultuur en recreatie en 40% sport). Horeca en detailhandel krijgen samen hun oorspronkelijke gewicht (2 x 1.000), maar hier krijgt detailhandel meer belang (3/4 van het totaal).

Tabel 9: Gewicht van de verschillende functies voor de totale uitrusting

Onderwijs	1.000	
Zorg	1.000	
Dienstverlening	1.000	waarvan 600 : publieke en zakelijke dienstverlening waarvan 400 : persoonlijke dienstverlening
Horeca en detailhandel	2.000	waarvan 500 : horeca waarvan 1500 : detailhandel
Cultuur, recreatie en sport	1.000	waarvan 600 : cultuur en recreatie waarvan 400 : sport

Dit totaal van 6.000 werd teruggebracht tot 1.000 'punten' in totaal voor Vlaanderen, te verdelen over de verschillende gemeenten. Wanneer we deze gemeentelijke scores uitzetten op het aantal inwoners (per 10.000 inwoners) zien we vooral hoge waarden in de steden, maar ook aan de kust (Kaart 11). Omgekeerd zien we, buiten de steden, heel lage waarden in heel wat gemeenten van Vlaams-Brabant, de Antwerpse Kempen en een aantal kleinere gebieden zoals de Vlaamse Ardennen, het Meetjesland, de Westhoek en Haspengouw. De gemeentelijke scores die op de kaart zijn afgebeeld (de totale uitrusting en de uitrusting per 10.000 inwoners) zijn, samen met de gemeentelijke bevolking, opgenomen in de laatste drie kolommen van bijlage 2.

Kaart 11: Totale uitrustingscore

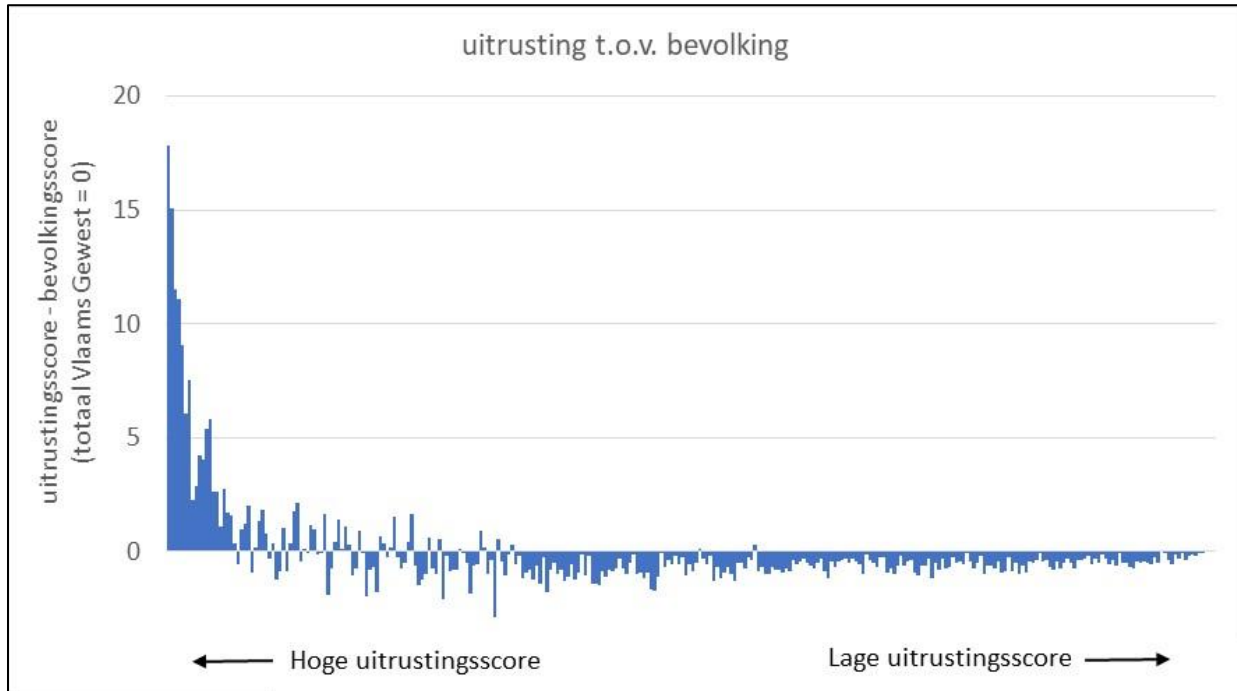

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant

Bron data: provincies.incijfers.be, Agentschap Wonen in Vlaanderen, AGODI, AHOVOKS, Bpost, Cobrha databank, College van de Hoven en Rechtbanken, Cultuurconnect, Departement Cultuur, Jeugd & Media, Departement Zorg, desocialekaart.be, Faro via erfgoedkaart.be, FOD Financiën, Federale Politie, Kind en Gezin, Locatus, Netwerk cultuurhuizen (cult!), Onderwijs Vlaanderen, Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Belastingdienst

Het feit dat de steden niet alleen in absolute, maar ook in relatieve cijfers vaak hoge waarden hebben, wijst op een centrumfunctie: er is meer uitrusting per inwoner dan gemiddeld in Vlaanderen, omdat ook niet-inwoners gebruik maken van het aanbod. Dit zien we duidelijk op Figuur 1. Hierop zijn de gemeenten gerangschikt van een hoog uitrustingsniveau links naar een laag uitrustingsniveau rechts. De blauwe balkjes wegen het uitrustingsniveau t.o.v. de bevolking: bij een positieve waarde is er relatief meer uitrusting dan bevolking en omgekeerd. Concreet gaat het om het verschil tussen de gemeentelijke uitrustingscore, waarbij Vlaanderen sommeert op 1.000, en de bevolking in de gemeente, waarbij Vlaanderen eveneens sommeert op 1.000. De grote gemeenten links op de figuur hebben systematisch een groter aandeel in de uitrusting dan in de bevolking, terwijl het omgekeerde geldt voor de meeste kleine gemeenten rechts op de figuur, hoewel er natuurlijk uitzonderingen zijn.

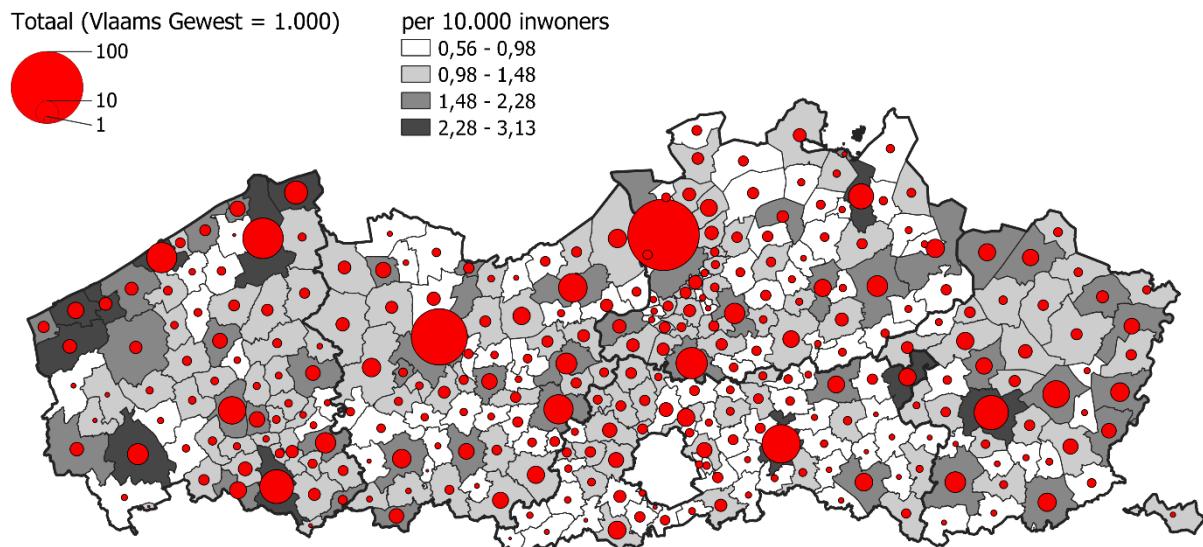
Figuur 1: Uitrusting en bevolking per gemeente (Vlaams Gewest=1.000)

Een gemeentelijke typologie

De steden en gemeenten in Vlaanderen worden ingedeeld in een aantal categorieën of types op basis van hun uitrustingsgraad. Eerst worden de gemeenten ingedeeld in **groottecategorieën** op basis van hun totale uitrusting (totaal voor Vlaanderen=1.000). Om scheef trekkingen te voorkomen, wordt in deze analyse, bij het bepalen van de totale uitrusting, **de 'maximale functie'** (d.i. de functie waarop de gemeente het hoogst scoort) voor elke gemeente **weggelaten**. Dit noemen we verder de **tu** (totale uitrusting zonder de maximale functie). Terwijl centrale steden en gemeenten vaak een hoge score hebben op heel wat functies, en het wegvallen van de maximale functie dus een beperkte impact heeft, hebben sommige gemeenten een heel hoge score op slechts één functie, omwille van de aanwezigheid van één specifieke infrastructuur. Voorbeelden zijn Diepenbeek (onderwijs: campus Diepenbeek van de UHasselt), Wijnegem (detailhandel: Wijnegem Shopping Center) en Bonheiden (zorg: Imeldaziekenhuis). Op de meeste andere functies halen deze gemeenten echter een lage score. Die ene voorziening zorgt er dus voor dat deze gemeenten onterecht een grote algemene score op uitrusting krijgen. Kaart 12 geeft de totale uitrustingscore zonder de maximale functie, absoluut en per 10.000 inwoners. Globaal zijn de veranderingen ten opzichte van de vorige kaart klein, maar we zien wel sterke verschuivingen in die kleinere gemeenten.

Kaart 12: Totale uitrustingscore zonder maximale functie

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant

Bron data: provincies.incijfers.be, Agentschap Wonen in Vlaanderen, AGODI, AHOVOKS, Bpost, Cobrha databank, College van de Hoven en Rechtbanken, Cultuurconnect, Departement Cultuur, Jeugd & Media, Departement Zorg, desocialekaart.be, Faro via erfgoedkaart.be, FOD Financiën, Federale Politie, Kind en Gezin, Locatus, Netwerk cultuurhuizen (cult!), Onderwijs Vlaanderen, Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Belastingdienst

Zoals we eerder zagen gaat een hoge totale uitrusting (de rode bollen op de kaart) vaak samen met een grote uitrusting per 10.000 inwoners (de grijze inkleuring op de kaart), en dus een centrumfunctie. Dit is echter niet altijd het geval. Bij het opstellen van de typologie nemen we deze **centrumfunctie** dan ook expliciet mee, door middel van de **uitrusting per inwoner** (die we **upi** noemen). Deze upi is vergelijkbaar met de uitrusting per 10.000 inwoners (zonder de maximale functie), maar we geven het Vlaams Gewest de waarde 1. Een waarde hoger dan 1 betekent dus een waarde boven het Vlaams gemiddelde; voor een waarde kleiner dan 1 geldt het omgekeerde.

Daarnaast houden we ook rekening met de **variëteit**, via het aantal functies waarvoor een gemeente een hogere waarde heeft dan het Vlaams gemiddelde (gerekend per inwoner). Dit noemen we verder het **afb** (het **aantal functies bovengemiddeld**). Dat kan dus gaan van geen enkele functie boven het Vlaams gemiddelde tot maximum 8 (de maximale functie wordt hier wel meegeteld). Een gemeente die maar op één of enkele functies hoger scoort dan gemiddeld heeft dus een beperkte variëteit, hoe meer functies boven het gemiddeld, hoe groter de variëteit.

Wanneer een gemeente een hoge uitrustingsgraad per inwoner en/of een grote variëteit aan functies heeft, kan ze samen zitten met gemeenten die een grotere totale uitrusting hebben, maar een beperkte uitrusting per inwoner en/of variëteit. Concreet wordt daarom elke groottecategorie (behalve de hoogste en de laagste) in twee gesplitst: gemeenten binnen een bepaalde groottecategorie met een relatief kleine uitrusting per inwoner en/of variëteit, worden in dezelfde categorie ondergebracht als de gemeenten in een groottecategorie lager die wel een grote uitrusting per inwoner en/of variëteit hebben. Zo zit Veurne in dezelfde categorie als Deinze, waar de totale uitrusting meer dan twee keer zo groot is (3,4 versus 7,0). Deinze heeft echter een beperkte uitrusting per inwoner (1,05) en een beperkte variëteit (2/8), terwijl die voor Veurne net heel hoog zijn (1,85 en 8/8).

Op die manier worden er zeven categorieën of types onderscheiden (zie Tabel 10 en Kaart 13).¹⁶ Drie daarvan zijn **centrale steden en gemeenten**:

De **grote en regionale steden (A)** hebben de grootste totale uitrusting (>11). Zonder dat deze bijkomende voorwaarden werden gesteld, hebben deze steden allemaal een uitrusting per inwoner die hoger ligt dan het gemiddelde en kennen ze ook een grote variëteit aan functies (allemaal minstens 5 functies boven het Vlaams gemiddelde). De 13 steden in deze categorie vallen samen met de centrumsteden zoals die door Vlaanderen zijn erkend.

De **zeer goed uitgeruste centra (B1)** hebben een grote uitrusting (5,4-11), een sterk bovengemiddelde uitrusting per inwoner (>1,2) en/of een grote variëteit (>=5 functies bovengemiddeld). Het gaat meestal om kleine steden (Waregem, Lier, Dendermonde, Ieper, Sint-Truiden, Geel, Oudenaarde, Tongeren, Herentals, Aarschot, Diest), maar ook een aantal zeer goed uitgeruste gemeenten die officieel geen stad zijn (Knokke-Heist, Mol). In België zijn steden niet altijd plaatsen met veel inwoners en voorzieningen. Sommigen hebben die titel immers verworven in een ver verleden. Daarom dragen kleine gemeenten als Mesen (1.074 inwoners) en Lo-Reninge (3.237 inwoners) ook de titel stad. Omgekeerd hebben een aantal gemeenten met veel inwoners en voorzieningen die titel dus niet.

De **goed uitgeruste centra (B2)** hebben ofwel **(1)** een grote uitrusting (5,4-11) maar een minder grote uitrusting per inwoner (<1,2) en variëteit (<5 functies bovengemiddeld), ofwel **(2)** een wat minder grote uitrusting (2,6-5,4), maar wel een sterk bovengemiddelde uitrusting per inwoner (>1,2) en een grote variëteit (>=5 functies bovengemiddeld). Ook hier gaat het vaak om kleine steden (Deinze, Ninove, Lommel, Halle, Tienen, Vilvoorde, Lokeren, Maaseik, Blankenberge, Torhout, Eeklo, Tielt, Poperinge, Veurne, Nieuwpoort, Diksmuide, Bree). Enkel Beveren (met een bevolking die groter is dan de bevolking van de regionale stad Turnhout), is officieel geen stad.

Steden en gemeenten kunnen bovendien alleen centraal worden genoemd, en dus in één van de drie genoemde categorieën terecht komen, wanneer het pendelsaldo voor werk en/of onderwijs positief is. De volgende gemeenten vallen wel onder de uitrustingsvoorwaarden, maar hebben geen bovengemiddeld pendelsaldo voor werk of onderwijs: de vroegere mijngemeenten Maasmechelen, Beringen en Heusden-Zolder, de kustgemeente Koksijde, en de gemeente Heist-op-den-Berg. Deze gemeenten worden ingedeeld bij de eerste van vier categorieën van **andere steden en gemeenten**, namelijk de zeer goed uitgeruste.

¹⁶ De exacte grenswaarden en –gemeenten van de groottecategorieën zijn: 10,659/12,332 (Knokke-Heist/Turnhout), 5,321/5,428 (Koksijde/Diest), 2,585/2,617 (Zonhoven/Brecht), 1,591/1,605 (Berlare/Ranst), 0,969/0,970 (Oud-Heverlee/Halen) en 0,565/0,574 (Nieuwerkerken/Voeren). De laatste twee grenswaarden verschillen licht van de vorige indeling, in 2018. Op die manier wordt hetzelfde aantal gemeenten per categorie bekomen dan bij die vorige indeling: het aantal '(zeer) goed uitgeruste gemeenten' is even groot is als de som van het aantal 'matig of zwak uitgeruste gemeenten' (128), en het aantal 'zwak uitgeruste gemeenten' is ook even groot als het aantal 'matig uitgeruste gemeenten' (64). Bij de centrale steden en gemeenten blijft het aantal 'grote en regionale steden' even groot, maar is er een 'zeer goed uitgerust centrum' minder (13) en een 'goed uitgerust centrum' meer (18).

In vergelijking met de indeling in 2018 werden er nog twee andere aanpassingen doorgevoerd: bij de op één na grootste categorie werd de eis '>1,2 upi en/of >= 5 afb' aangepast naar '>1,2 upi en >= 5', wat nu overeenkomt met de eisen bij de andere categorieën. Verder is de waarde 1,2 bijgesteld naar 1,156 (de waarde 1,2 in tabel 10 is dus een afronding). Bij de 'grote en regionale steden' hebben zowel Antwerpen als Aalst immers een waarde beneden 1,2, maar wel boven de nieuwe grenswaarde van 1,156.

Deze **zeer goed uitgeruste andere** steden en gemeenten (**C1**) hebben verder ofwel (**1**) een behoorlijke uitrusting (2,6-5,4), maar een beperkte uitrusting per inwoner (<1,2) en/of variëteit (<5) , ofwel (**2**) een kleinere uitrusting (1,6-2,6), maar een grote uitrusting per inwoner (>1,2) en variëteit (>=5). De gemeenten in deze categorie liggen verspreid over Vlaanderen, maar we zien wel een aantal concentraties. Dit is het geval rond Brussel, waar de gemeenten wel goed uitgerust zijn, maar zich door de aanwezigheid van Brussel niet hebben ontwikkeld tot echte centra. Op dezelfde manier vinden we ook rond Antwerpen en Gent heel wat gemeenten in die categorie. Verder zijn er heel wat zeer goed uitgeruste gemeenten in de vroegere mijnstreek in Limburg, aan de kust, in het sterk verstedelijkte gebied rond Kortrijk, en ten zuidwesten van Antwerpen, van Temse tot Willebroek.

De **goed uitgeruste andere** steden en gemeenten (**C2**) hebben een uitrusting tussen 1,6 en 2,6 maar een beperktere uitrusting per inwoner (<1,2) en/of variëteit (<5) of een uitrusting tussen 1 en 1,6, met een redelijke variëteit (>=3).

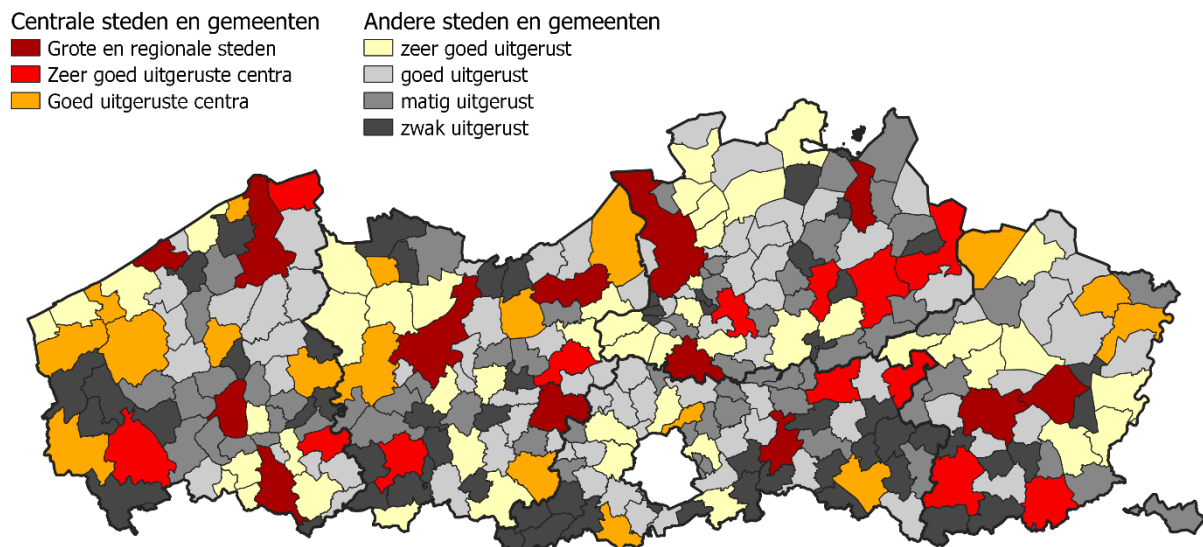
De **matig uitgeruste andere** steden en gemeenten (**C3**) hebben een uitrusting tussen 1 en 1,6 en een beperkte variëteit (<3) of een uitrusting tussen 0,6 en 1 en een redelijke variëteit (>=3).

De **zwak uitgeruste andere** steden en gemeenten (**C4**) tenslotte hebben een uitrusting van 0,6 tot 1 en een zwakke variëteit (<3) of een uitrusting kleiner dan 0,6. De grootste concentraties van zwak uitgeruste gemeenten vinden we in het Pajottenland, het Hageland, Haspengouw, de Vlaamse Ardennen en de Westhoek. Het gaat hier dus om uitgesproken plattelandsregio's, maar ook in residentiële gemeenten rond de steden treffen we deze categorie aan.

Tabel 10: Typologie van gemeenten op basis van de uitrusting

Totale uitrusting (tu)	Uitrusting per inwoner (upi) en aantal functies bovengemiddeld (afb)	Categorie	Naam Categorie		Aantal
> 11,0 tu		A	Centrale steden en gemeenten	Grote en regionale steden	13
5,4 - 11,0 tu	> 1,2 upi en >= 5 afb	B1		Zeer goed uitgeruste centra	13
	< 1,2 upi en/of < 5 afb	B2		Goed uitgeruste centra	18
2,6 - 5,4 tu	> 1,2 upi en >= 5 afb	B2	Andere steden en gemeenten	Zeer goed uitgerust	47
	< 1,2 upi en/of < 5 afb	C1			
1,6 - 2,6 tu	> 1,2 upi en >= 5 afb	C1		Goed uitgerust	81
	< 1,2 upi en/of < 5 afb	C2			
1,0 - 1,6 tu	>= 3 afb	C2		Matig uitgerust	64
	< 3 afb	C3			
0,6 – 1,0 tu	>= 3 afb	C3		Zwak uitgerust	64
	< 3 afb	C4			
< 0,6 tu		C4			

Kaart 13: Typologie van gemeenten op basis van de uitrusting

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant

Bron data: provincies.incijfers.be, Agentschap Wonen in Vlaanderen, AGODI, AHOVOKS, Bpost, Cobrha databank, College van de Hoven en Rechtbanken, Cultuurconnect, Departement Cultuur, Jeugd & Media, Departement Zorg, desocialekaart.be, Faro via erfgoedkaart.be, FOD Financiën, Federale Politie, Kind en Gezin, Locatus, Netwerk cultuurhuizen (cult!), Onderwijs Vlaanderen, Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Belastingdienst

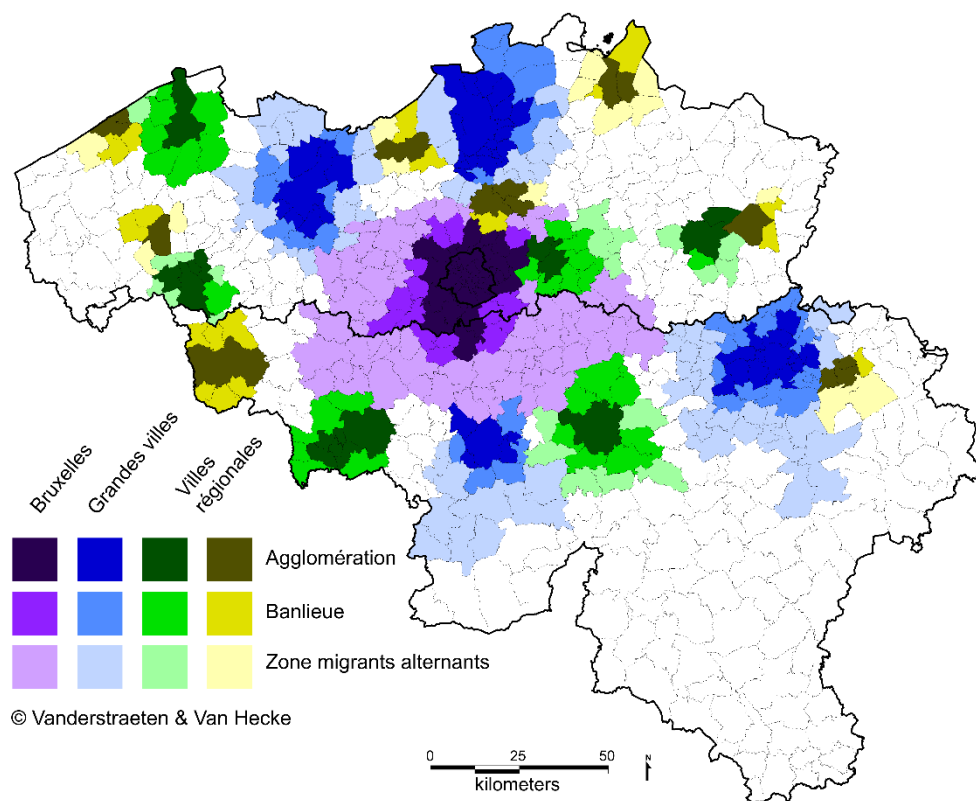
In bijlage 1 werd deze typologie in kaart gebracht per provincie, en werden de gemeentenamen op de kaart geplaatst. Bij elke kaart staat een lijst met welke gemeenten in welke categorie vallen. In Bijlage 2 worden alle Vlaamse gemeenten per categorie opgesomd, samen met de totale uitrusting (zonder de maximale functie mee te tellen), de uitrusting per inwoner (zonder de maximale functie mee te tellen), en het aantal functies bovengemiddeld (respectievelijk tu, upi en afb in Tabel 10). In de volgende kolommen kan men voor elke gemeente aflezen welke functies bovengemiddeld zijn en wat de maximale functie is. In de drie laatste kolommen staan, zoals hoger aangegeven, de totale uitrusting, de bevolking en de totale uitrusting per inwoner, waarbij de maximale functie telkens wél meegerekend werd.

Tenslotte kunnen we een globale vergelijking maken met de indeling uit 2018, ook al zijn de variabelen niet allemaal volledig gelijk, en zijn er kleine aanpassingen aan de methodologie. Bij de hoogste categorie, de grote en regionale steden, zijn er geen veranderingen. Hetzelfde geldt voor de op één na hoogste categorie, de zeer goed uitgeruste centra. Alleen Tienen zakt een categorie en wordt nu een goed uitgerust centrum. Bij die goed uitgeruste centra vallen er twee weg (Menen en Geraardsbergen), en maken er twee de omgekeerde beweging (Blankenberge en Ninove). Bij de andere steden en gemeenten zijn er iets meer veranderingen: Harelbeke, Kalmthout, Sint-Katelijne-Waver en Brecht gaan van goed naar zeer goed uitgeruste gemeente. Zonhoven, Oudsbergen, Boom en Zelzate maken de omgekeerde beweging. Bij de drie laatste categorieën zijn er nog 38 verschuivingen, maar nooit meer dan één categorie omhoog of omlaag.

Een gecombineerde typologie

Een combinatie met de indeling van de gemeenten in stadsgewesten kan deze indeling nog verder verfijnen. De indeling van gemeenten in stadsgewesten is, net als de indeling op basis van de uitrustingsgraad, een veel gebruikte en regelmatig geactualiseerde indeling. Naast een centrale stad wordt een stedelijke agglomeratie afgebakend, morfologisch bepaald op grond van de continue bebouwing. Verder wordt een banlieue onderscheiden, die vooral een woonfunctie heeft en waar de bevolking qua pendel en migraties duidelijk op de centrale agglomeratie is gericht (zie hoger). Op Kaart 14 staat de meest recente indeling van de Stadsgewesten. Op de kaart staan ook de forensenwoonzones: zij vormen samen met het stadsgewest het stedelijk leefcomplex.

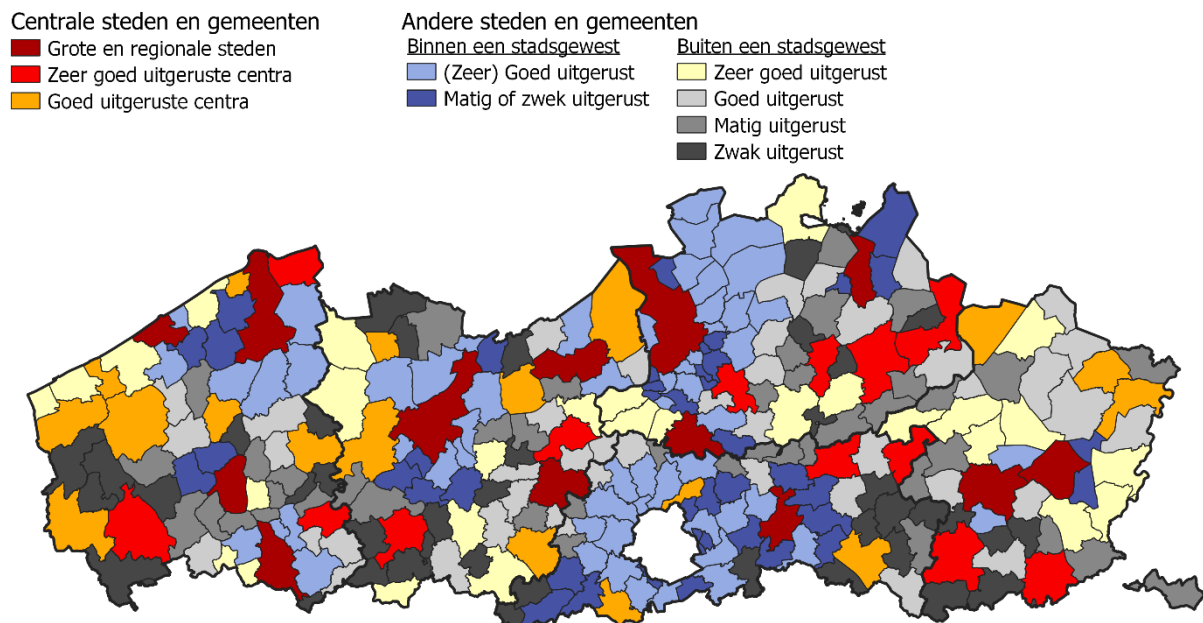
Kaart 14: De Belgische stadsgewesten (Vanderstraeten & Van Hecke, 2019)

De meerwaarde van een gecombineerde typologie ligt vooral bij de niet-centrale steden en gemeenten: zo is er een belangrijk verschil tussen een zwak uitgeruste gemeente in de residentiële rand van een grote of regionale stad, en een zwak uitgeruste gemeente die ver van een stadsgewest ligt, veelal in landelijk gebied. Bij de eerste groep is de uitrusting net laag omdat er in de nabije stad al een groot aanbod is, waar de inwoners van de gemeente gebruik van maken. Bij een gemeente ver van een stadsgewest moeten de inwoners zich daarentegen vaak verplaatsen om gebruik te maken van voorzieningen, handelszaken... Omgekeerd is een gecombineerde typologie ook een verrijking van de indeling in stadsgewesten, die de gemeenten buiten de stadsgewesten slechts beperkt indeelt (in forensenwoonzonegemeenten en andere gemeenten).

Op Kaart 15 staat deze gecombineerde typologie. De groep van centrale steden en gemeenten en hun onderlinge indeling werd behouden. De grote en regionale steden komen overeen met de centrale steden van de stadsgewesten, met uitzondering van Aalst. Deze stad ligt immers in de invloedssfeer van Brussel, meer bepaald in de forensenwoonzone. De meeste andere centrale steden en gemeenten liggen buiten de stadsgewesten. Uitzonderingen zijn Blankenberge, Vilvoorde en Halle. Die laatste twee liggen in het Brusselse stadsgewest, en het is dan ook geen verrassing dat ze – in tegenstelling tot de meeste andere centrale steden en gemeenten - een uitrusting per inwoner hebben die kleiner is dan één en dus lager dan het Vlaams gemiddelde.¹⁷ Het is dus vooral buiten de invloedssfeer van de grote en regionale steden dat steden en gemeenten een grote uitrustingsgraad kunnen ontwikkelen.

Kaart 15: Typologie van gemeenten op basis van de uitrusting en de positie in het stadsgewest

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant
 Bron data: provincies.incijfers.be, Agentschap Wonen in Vlaanderen, AGODI, AHOVOKS, Bpost, Cobrha databank, College van de Hoven en Rechtbanken, Cultuurconnect, Departement Cultuur, Jeugd & Media, Departement Zorg, desocialekaart.be, Faro via erfgoedkaart.be, FOD Financiën, Federale Politie, Kind en Gezin, Locatus, Netwerk cultuurhuizen (cult!), Onderwijs Vlaanderen, Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Belastingdienst; Vanderstraeten & Van Hecke, 2019

De groep van andere steden en gemeenten werd wel opgesplitst, naargelang ze binnen of buiten het stadsgewest liggen. Op die manier krijgen we vier types buiten de stadsgewesten, al naargelang ze zeer goed, goed, matig of zwak uitgerust zijn. Omwille van de kleinere aantallen werden er binnen de stadsgewesten uitrustingscategorieën samengevoegd: enerzijds de zwak en matig uitgeruste steden en gemeenten en anderzijds de zeer goed en goed uitgeruste steden en gemeenten. De zeer goed uitgeruste steden en gemeenten zijn hier vaak randgemeenten waar de bevolking omwille van stadsgewestvorming sterk is toegenomen de laatste decennia (bv. Dilbeek, Brasschaat), en zij verschillen inhoudelijk meestal niet zo veel van de goed uitgeruste randgemeenten die wat minder inwoners tellen. Binnen de stadsgewesten zijn agglomeratiegemeenten globaal beter uitgerust dan gemeenten van de banlieue.

¹⁷ Daarnaast is dat enkel het geval voor Beveren en Lokeren.

Het is opvallend dat de zeer goed uitgeruste steden en gemeenten buiten de stadsgewesten gemiddeld een hogere uitrusting per inwoner hebben dan die binnen de stadsgewesten. Vaak gaat het om lokale centra (soms officiële steden) waar de bevolking meer geleidelijk is aangegroeid (bv. Westerlo, Geraardsbergen). Daarnaast gaat het ook om mijngemeenten (bv. Maasmechelen, Heusden-Zolder) en kustgemeenten (bv. Koksijde, Middelkerke).

Enkele slotbeschouwingen

Deze studie duidt op grote verschillen in aanbod tussen de verschillende gemeenten, zowel wat betreft de totale uitrusting, als de uitrusting per inwoner. Een lage uitrustingsgraad hoeft echter niet steeds als negatief opgevat te worden. Sommige voorzieningen kunnen alleen al omwille van de kostprijs of de rendabiliteit niet in elke gemeente worden aangeboden, zowel publieke (bijvoorbeeld een secundaire school) als private (bijvoorbeeld een bioscoop). Deze studie heeft dus niet als doel een evaluatie te maken, noch geeft ze aan in welke richting gemeenten zouden moeten evolueren, maar ze geeft wel een precieze beschrijving van de bestaande toestand. Ze laat een gemeente toe in te schatten waar ze staat op het vlak van de totale uitrusting, maar ook op het vlak van de acht verschillende functies, ter ondersteuning van de lokale beleidsvoering. De indeling is vooral bedoeld als een instrument om de situatie van een gemeente op een bepaald vlak (bijvoorbeeld op het vlak van werkloosheid, criminaliteit, onderwijsniveau, armoede) te kunnen vergelijken met andere gemeenten met een gelijkaardig uitrustingsniveau.

Wanneer (een deel van) het aanbod toch als ondermaats wordt beschouwd, lijkt een oplossing op het eerste zicht te liggen in het fusioneren van gemeenten. In een gefusioneerde gemeente is het uitrustingsniveau wel hoger dan in de fusionerende gemeenten apart, maar het gaat natuurlijk louter om een optelling van de bestaande uitrusting in die oude gemeenten, en in de praktijk verandert er dus voor de inwoners niets. Zo is het mogelijk dat er nu binnen de nieuwe gemeentegrenzen wel een secundaire school of bioscoop ligt, wat voorheen niet het geval was, maar die liggen nog altijd even ver als voorheen.

Dit brengt ons bij de vraag welke basisuitrusting er zou moeten zijn op een redelijke afstand van de inwoners van een gemeente, bijvoorbeeld op het niveau van de deelgemeenten. Concreet kan worden nagegaan welk van de in deze studie onderzochte voorzieningen als basisvoorziening kunnen worden beschouwd, en wat de beschikbaarheid is van deze basisvoorzieningen op een lager niveau dan de gemeente, bijvoorbeeld per deelgemeente. Deze studie biedt dus niet alleen concrete instrumenten aan, maar werpt meteen een aantal vragen op. Deze kunnen leiden tot vervolgstudies die lokale besturen verder kunnen helpen om een onderbouwd beleid te voeren.

Bijlage 1: Typologie per provincie

Provincie Antwerpen

Grote en regionale steden

Antwerpen
Mechelen
Turnhout

Zeer goed uitgeruste centra

Geel
Herentals
Lier
Mol

Goed uitgeruste centra

-

Zeer goed uitgeruste andere steden en gemeenten

Bornem
Brasschaat
Brecht
Heist-op-den-Berg
Hoogstraten
Kalmthout
Kapellen
Kontich
Mortsel
Puurs-Sint-Amands
Schoten
Sint-Katelijne-Waver
Westerlo

Willebroek

Goed uitgeruste andere steden en gemeenten

Aartselaar
Arendonk
Balen
Beerse
Boom
Duffel
Edegem
Essen
Kasterlee
Malle
Nijlen
Putte
Ranst
Schilde
Wijnegem
Wuustwezel
Zandhoven
Zoersel
Zwijndrecht

Matig uitgeruste andere steden en gemeenten

Berlaar
Boechout
Bonheiden

Borsbeek
Grobbendonk
Herenthout
Herselt
Laakdal
Lille
Meerhout
Merksplas
Oud-Turnhout
Ravels
Retie
Rumst
Stabroek
Wommelgem

Zwak uitgeruste andere steden en gemeenten

Baarle-Hertog
Dessel
Hemiksem
Hove
Hulshout
Lint
Niel
Olen
Rijkevorsel
Schelle
Vorselaar
Vosselaar

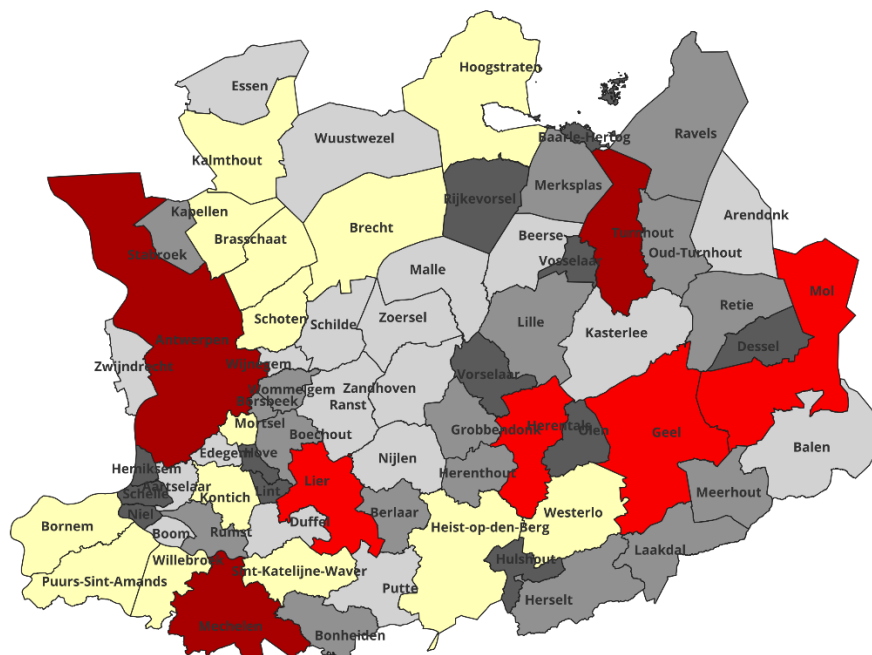
Typologie van de Antwerpse gemeenten op basis van de uitrusting

Centrale steden en gemeenten

- Grote en regionale steden
- Zeer goed uitgeruste centra
- Goed uitgeruste centra

Andere steden en gemeenten

- zeer goed uitgerust
- goed uitgerust
- matig uitgerust
- zwak uitgerust

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant

Bron data: provincies.incijfers.be, Agentschap Wonen in Vlaanderen, AGODI, AHOVOKS, Bpost, Cobrha databank, College van de Hoven en Rechtbanken, Cultuurconnect, Departement Cultuur, Jeugd & Media, Departement Zorg, desocialekaart.be, Faro via erfgoedkaart.be, FOD Financiën, Federale Politie, Kind en Gezin, Locatus, Netwerk cultuurhuizen (cult!), Onderwijs Vlaanderen, Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Belastingdienst

Provincie Limburg

Grote en regionale steden

Genk
Hasselt

Zeer goed uitgeruste centra

Sint-Truiden
Tongeren

Goed uitgeruste centra

Bree
Lommel
Maaseik

Zeer goed uitgeruste andere steden en gemeenten

Beringen
Bilzen
Heusden-Zolder
Houthalen-Helchteren
Lanaken

Maasmechelen
Pelt
Tessenderlo

Goed uitgeruste andere steden en gemeenten

Alken
Bocholt
Borgloon
Diepenbeek
Dilsen-Stokkem
Hamont-Achel
Herk-de-Stad
Leopoldsburg
Oudsbergen
Peer
Zonhoven

Matig uitgeruste andere steden en gemeenten

Halen

Ham
Hechtel-Eksel
Hoeselt
Kinrooi
Lummen
Riemst
Voeren

Zwak uitgeruste andere steden en gemeenten

As
Gingelom
Heers
Herstappe
Kortesseem
Nieuwerkerken
Wellen
Zutendaal

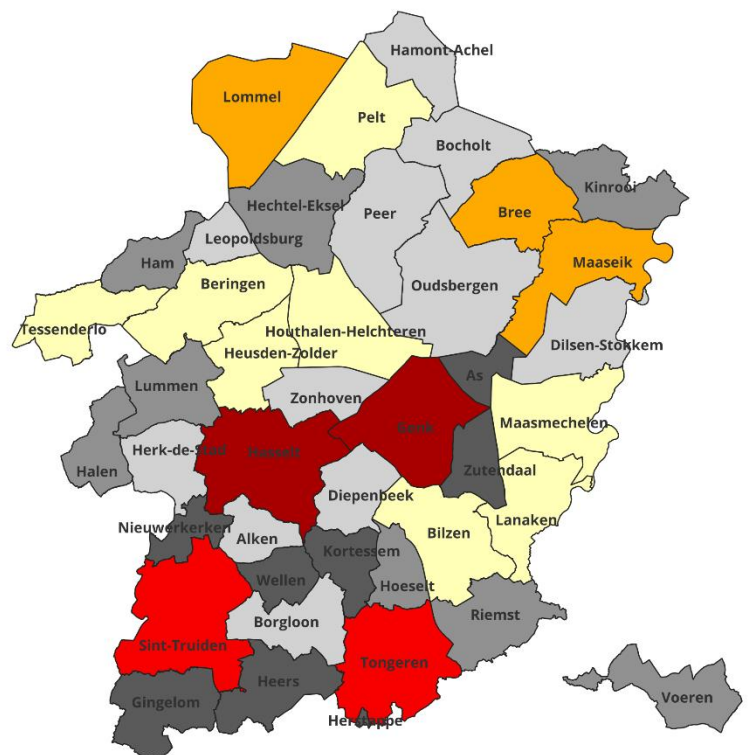
Typologie van de Limburgse gemeenten op basis van de uitrusting

Centrale steden en gemeenten

- Grote en regionale steden
- Zeer goed uitgeruste centra
- Goed uitgeruste centra

Andere steden en gemeenten

- zeer goed uitgerust
- goed uitgerust
- matig uitgerust
- zwak uitgerust

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant

Bron data: provincies.incijfers.be, Agentschap Wonen in Vlaanderen, AGODI, AHOVOKS, Bpost, Cobrha databank, College van de Hoven en Rechtbanken, Cultuurconnect, Departement Cultuur, Jeugd & Media, Departement Zorg, desocialekaart.be, Faro via erfgoedkaart.be, FOD Financiën, Federale Politie, Kind en Gezin, Locatus, Netwerk cultuurhuizen (cult!), Onderwijs Vlaanderen, Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Belastingdienst

Provincie Oost-Vlaanderen

Grote en regionale steden

Aalst
Gent
Sint-Niklaas

Zeer goed uitgeruste centra

Dendermonde
Oudenaarde

Goed uitgeruste centra

Beveren
Deinze
Eeklo
Lokeren
Ninove

Zeer goed uitgeruste

Andere steden en gemeenten

Aalter
Evergem
Geraardsbergen
Hamme
Lievegem
Maldegem
Merelbeke
Ronse

Temse
Wetteren
Zottegem

Goed uitgeruste andere steden en gemeenten

Brakel
Buggenhout
Denderleeuw
Destelbergen
Herzele
Erpe-Mere
Kruibeke
Lebbeke
Lede
Lochristi
Melle
Sint-Gillis-Waas
Sint-Martens-Latem
Stekene
Zeke
Zelzate

Matig uitgeruste

Andere steden en gemeenten

Assenede
Berlare

De Pinte
Haaltert
Kruisem
Laarne
Nazareth
Oosterzele
Waasmunster
Zulte

Zwak uitgeruste

andere steden en gemeenten

Gavere
Horebeke
Kaprijke
Kluisbergen
Lierde
Maarkedal
Moerbeke
Sint-Laureins
Sint-Lievens-Houtem
Wachtebeke
Wichelen
Wortegem-Petegem
Zwalm

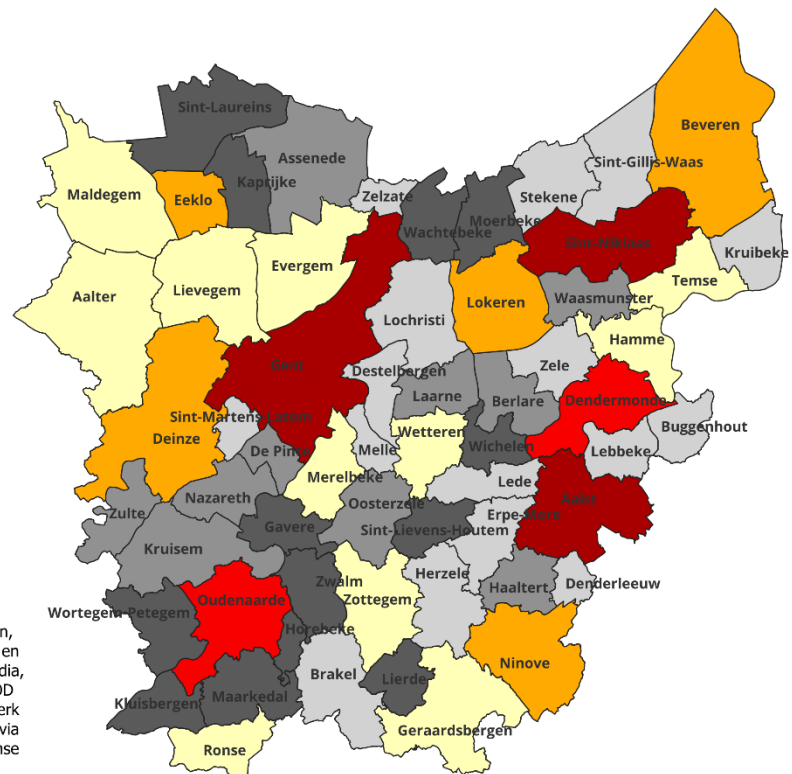
Typologie van de Oost-Vlaamse gemeenten op basis van de uitrusting

Centrale steden en gemeenten

- Grote en regionale steden
- Zeer goed uitgeruste centra
- Goed uitgeruste centra

Andere steden en gemeenten

- zeer goed uitgerust
- goed uitgerust
- matig uitgerust
- zwak uitgerust

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant

Bron data: provincies.incijfers.be, Agentschap Wonen in Vlaanderen, AGODI, AHOVOKS, Bpost, Cobrha databank, College van de Hoven en Rechtbanken, Cultuurconnect, Departement Cultuur, Jeugd & Media, Departement Zorg, desocialekaart.be, Faro via erfgoedkaart.be, FOD Financiën, Federale Politie, Kind en Gezin, Locatus, Netwerk cultuurhuizen (cult!), Onderwijs Vlaanderen, Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Belastingdienst

Provincie Vlaams-Brabant

Grote en regionale steden

Leuven

Zeer goed uitgeruste centra

Aarschot
Diest

Goed uitgeruste centra

Halle
Tienen
Vilvoorde

Zeer goed uitgeruste andere steden en gemeenten

Asse
Dilbeek
Grimbergen
Overijse
Zaventem

Goed uitgeruste andere steden en gemeenten

Beersel
Bierbeek
Haacht
Herent
Kortenberg

Landen
Lennik
Liedekerke
Londerzeel
Meise
Merchtem
Opwijk
Scherpenheuvel-Zichem
Sint-Genesius-Rode
Sint-Pieters-Leeuw
Ternat
Tervuren
Tielt-Winge
Wemmel
Zemst

Matig uitgeruste andere steden en gemeenten

Affligem
Begijnendijk
Boortmeerbeek
Drogenbos
Kampenhout
Kapelle-op-den-Bos
Keerbergen
Kraainem
Lubbeek
Machelen

Roosdaal
Rotselaar
Steenokkerzeel
Tremelo
Wezembeek-Oppeem
Zoutleeuw

Zwak uitgeruste andere steden en gemeenten

Bekkevoort
Bertem
Bever
Boutersem
Galmaarden
Geetbets
Glabbeek
Gooik
Herne
Hoegaarden
Hoeilaart
Holsbeek
Huldenberg
Kortenaken
Linkebeek
Linter
Oud-Heverlee
Pepingen

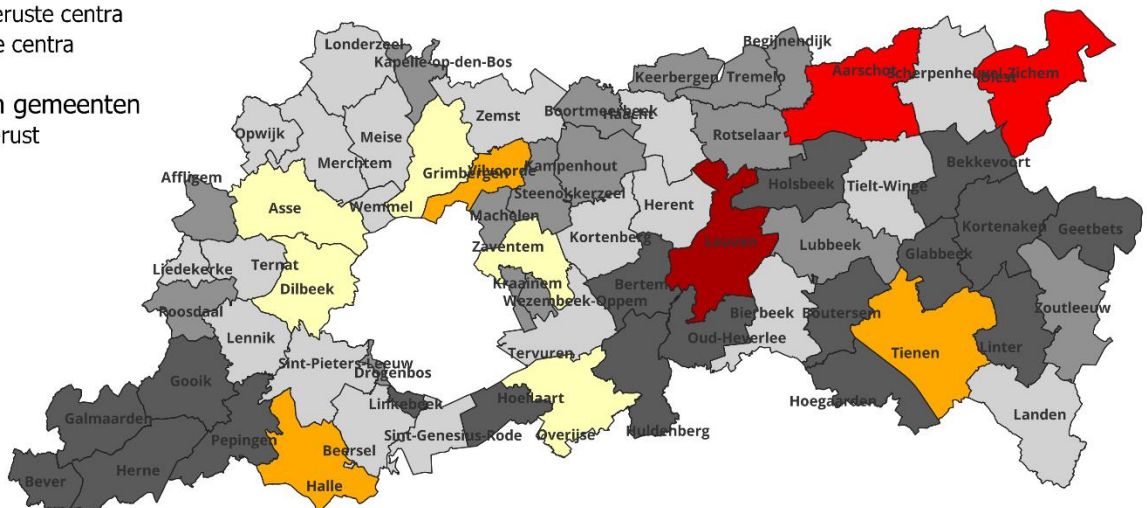
Typologie van de Vlaams-Brabantse gemeenten op basis van de uitrusting

Centrale steden en gemeenten

- Grote en regionale steden
- Zeer goed uitgeruste centra
- Goed uitgeruste centra

Andere steden en gemeenten

- zeer goed uitgerust
- goed uitgerust
- matig uitgerust
- zwak uitgerust

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant

Bron data: provincies.incijfers.be, Agentschap Wonen in Vlaanderen, AGODI, AHOVOKS, Bpost, Cobrha databank, College van de Hoven en Rechtbanken, Cultuurconnect, Departement Cultuur, Jeugd & Media, Departement Zorg, desocialekaart.be, Faro via erfgoedkaart.be, FOD Financiën, Federale Politie, Kind en Gezin, Locatus, Netwerk cultuurhuizen (cult!), Onderwijs Vlaanderen, Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Belastingdienst

Provincie West-Vlaanderen

Grote en regionale steden

Brugge
Kortrijk
Oostende
Roeselare

Zeer goed uitgeruste centra

Ieper
Knokke-Heist
Waregem

Goed uitgeruste centra

Blankenberge
Diksmuide
Nieuwpoort
Poperinge
Tielt
Torhout
Veurne

Zeer goed uitgeruste andere steden en gemeenten

De Haan
De Panne
Harelbeke
Izegem
Koksijde

Menen
Middelkerke
Wevelgem
Zwevegem

Goed uitgeruste andere steden en gemeenten

Anzegem
Avelgem
Beernem
Bredene
Damme
Deerlijk
Gistel
Koekelare
Kortemark
Kuurne
Oostkamp
Pittem
Wervik
Wingene
Zedelgem

Matig uitgeruste andere steden en gemeenten

Ardoorie
Hooglede

Houthulst
Ichtegem
Ingelmunster
Jabbeke
Ledegem
Lendelede
Meulebeke
Moorslede
Staden
Wielsbeke
Zonnebeke

Zwak uitgeruste andere steden en gemeenten

Alveringem
Dentergem
Heuvelland
Langemark-Poelkapelle
Lichtervelde
Lo-Reninge
Mesen
Oostrozebeke
Oudenburg
Ruislede
Spiere-Helkijn
Vleteren
Zuienkerke

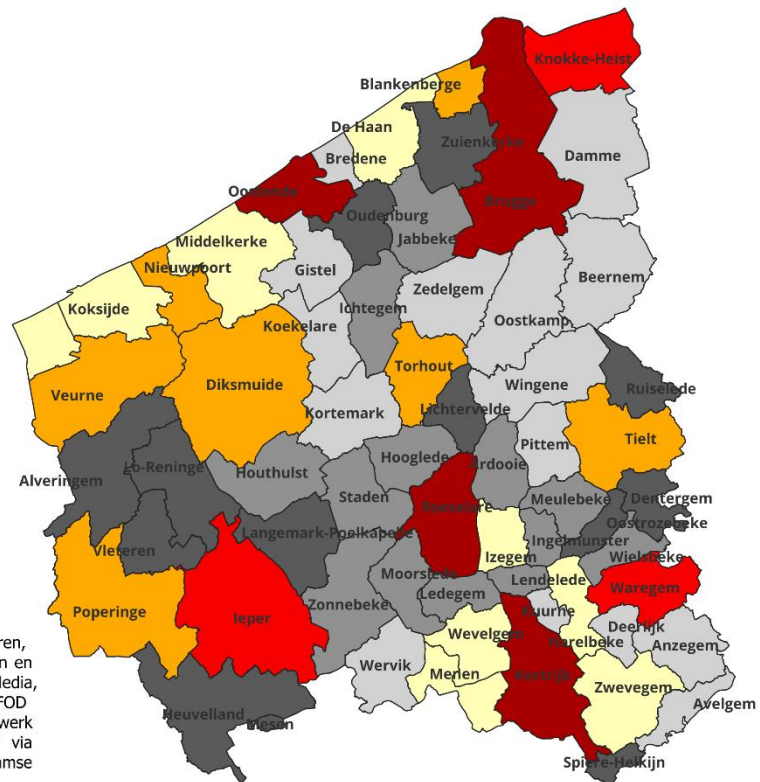
Typologie van de West-Vlaamse gemeenten op basis van de uitrusting

Centrale steden en gemeenten

- Grote en regionale steden
- Zeer goed uitgeruste centra
- Goed uitgeruste centra

Andere steden en gemeenten

- zeer goed uitgerust
- goed uitgerust
- matig uitgerust
- zwak uitgerust

Kaart: Data & Analyse Vlaams-Brabant

Bron data: provincies.incijfers.be, Agentschap Wonen in Vlaanderen, AGODI, AHOVOKS, Bpost, Cobrha databank, College van de Hoven en Rechtbanken, Cultuurconnect, Departement Cultuur, Jeugd & Media, Departement Zorg, desocialekaart.be, Faro via erfgoedkaart.be, FOD Financiën, Federale Politie, Kind en Gezin, Locatus, Netwerk cultuurhuizen (cult!), Onderwijs Vlaanderen, Sport Vlaanderen via Statistiek Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, Vlaamse Belastingdienst

Bijlage 2: Gemeentelijke kernindicatoren

De volgende kernindicatoren werden opgenomen in onderstaande tabel:

De eerste drie kolommen tonen de variabelen die werden gebruikt om de typologie op te stellen:

- **tu**: de totale uitrusting van de gemeente, zonder de maximale functie. Het totaal voor het Vlaams Gewest is 1.000.
- **upi**: de uitrusting per inwoner, zonder de maximale functie. De waarde voor het Vlaams Gewest is 1,00.
- **afb**: het aantal functies bovengemiddeld, dat wil zeggen hoger dan het Vlaams gemiddelde van 1,00

De volgende acht kolommen (in het grijs) geven aan welke functies bovengemiddeld zijn (aangeduid met een X). Het aantal X'en is gelijk aan het AFB (het aantal functies bovengemiddeld):

- **onderwijs**
- **zorg**
- **publ. dienst.** (publieke en zakelijke dienstverlening)
- **pers. dienst.** (persoonlijke dienstverlening)
- **horeca**
- **detailhandel**
- **cult. & recr.** (cultuur en recreatie)
- **sport**

In de volgende kolom is de maximale functie aangegeven (de functie met de hoogste waarde in de gemeente):

- **max. functie**

De laatste drie kolommen geven de uitrusting met de maximale functie:

- **uitrusting**: de totale uitrusting van de gemeente, met de maximale functie. Het totaal voor het Vlaams Gewest is 1.000.
- **bevolking**: de totale bevolking in de gemeente
- **uitrusting (‰)**: de uitrusting per 10.000 inwoners, met de maximale functie. De waarde voor het Vlaams Gewest is 1,48.

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% ^{oo})	
Grote en regionale steden																
Antwerpen	92,58	1,16	7	x	x	x	x	x	x	x		onderwijs	93,91	538910	1,74	
Gent	57,44	1,45	8	x	x	x	x	x	x	x	x	onderwijs	64,02	268122	2,39	
Brugge	32,74	1,86	8	x	x	x	x	x	x	x	x	horeca	30,20	119541	2,53	
Leuven	26,71	1,76	8	x	x	x	x	x	x	x	x	onderwijs	32,15	103009	3,12	
Hasselt	22,96	1,94	8	x	x	x	x	x	x	x	x	publieke/zakelijke dienstverlening	21,73	80351	2,70	
Kortrijk	20,71	1,78	8	x	x	x	x	x	x	x	x	onderwijs	21,44	78944	2,72	
Mechelen	19,15	1,46	8	x	x	x	x	x	x	x	x	cultuur	17,83	88614	2,01	
Oostende	18,20	1,71	8	x	x	x	x	x	x	x	x	horeca	16,96	72175	2,35	
Aalst	15,55	1,17	5	x	x	x	x		x			zorg	16,18	90068	1,80	
Sint-Niklaas	14,84	1,24	7	x	x	x	x		x	x	x	zorg	15,24	81138	1,88	
Genk	14,18	1,42	7	x	x		x	x	x	x	x	cultuur	13,27	67573	1,96	
Roeselare	13,71	1,42	6	x	x	x	x		x	x		zorg	14,26	65468	2,18	
Turnhout	12,33	1,78	8	x	x	x	x	x	x	x	x	publieke/zakelijke dienstverlening	11,59	46923	2,47	
Zeer goed uitgeruste centra																
Knokke-Heist	10,66	2,21	7		x	x	x	x	x	x	x	horeca	10,08	32645	3,09	
Waregem	8,44	1,45	6	x	x		x		x	x	x	sport	7,44	39488	1,88	
Lier	8,23	1,47	8	x	x	x	x	x	x	x	x	cultuur	7,54	37909	1,99	
Dendermonde	8,01	1,16	6	x	x	x	x		x	x		zorg	8,16	46916	1,74	
Ieper	8,00	1,53	7	x	x	x	x	x	x	x		zorg	8,45	35387	2,39	
Sint-Truiden	7,80	1,28	7	x	x		x	x	x	x	x	zorg	8,06	41353	1,95	
Geel	7,78	1,26	6	x	x	x			x	x	x	onderwijs	8,29	41828	1,98	
Mol	6,85	1,22	5	x	x			x	x		x	sport	6,44	38159	1,69	
Oudenaarde	6,79	1,42	7	x	x	x	x	x	x		x	publieke/zakelijke dienstverlening	6,42	32482	1,98	
Tongeren	6,05	1,29	7	x	x	x	x		x	x	x	zorg	6,03	31915	1,89	
Herentals	6,04	1,43	6	x	x	x	x		x		x	sport	5,61	28575	1,96	
Aarschot	5,60	1,23	6	x			x	x	x	x	x	cultuur	5,40	30854	1,75	
Diest	5,43	1,49	8	x	x	x	x	x	x	x	x	zorg	5,48	24677	2,22	

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% ^{oo})	
Goed uitgeruste centra																
Deinze	6,97	1,05	2						x		x	sport	6,12	44930	1,36	
Beveren	6,88	0,93	2				x				x	sport	6,38	50300	1,27	
Ninove	6,10	1,03	2				x		x			persoonlijke dienstverlening	5,49	40093	1,37	
Lommel	5,94	1,16	5				x	x	x	x	x	sport	5,48	34826	1,57	
Halle	5,89	0,95	3	x	x	x						zorg	6,14	42047	1,46	
Tienen	5,71	1,07	4		x		x		x		x	zorg	6,02	36282	1,66	
Vilvoorde	5,68	0,82	2		x	x						zorg	6,02	46993	1,28	
Lokeren	5,50	0,87	3	x			x				x	onderwijs	5,77	43064	1,34	
Maaseik	4,99	1,31	8	x	x	x	x	x	x	x	x	sport	4,44	25737	1,72	
Blankenberge	4,69	1,55	6			x	x	x	x	x	x	horeca	5,07	20511	2,47	
Torhout	4,47	1,46	6	x	x	x	x		x		x	sport	3,97	20782	1,91	
Eeklo	4,39	1,34	7	x	x	x	x		x	x	x	zorg	4,99	22140	2,26	
Tielt	3,98	1,30	7	x	x	x	x		x	x	x	zorg	4,22	20701	2,04	
Poperinge	3,63	1,23	7	x		x	x	x	x	x	x	cultuur	3,44	19947	1,73	
Veurne	3,39	1,85	8	x	x	x	x	x	x	x	x	zorg	3,65	12419	2,94	
Nieuwpoort	3,33	1,97	5			x	x	x	x		x	horeca	3,60	11493	3,14	
Diksmuide	3,13	1,23	7	x		x	x	x	x	x	x	sport	2,79	17174	1,62	
Bree	2,99	1,21	5			x		x	x	x	x	sport	2,68	16695	1,60	
Zeer goed uitgeruste andere steden en gemeenten																
Maasmechelen	6,86	1,17	5	x			x	x	x	x		cultuur	6,67	39914	1,67	
Beringen	6,12	0,87	1								x	sport	5,46	47895	1,14	
Heist-op-den-Berg	5,67	0,87	1								x	sport	5,05	44226	1,14	
Heusden-Zolder	5,48	1,07	4	x	x		x				x	sport	4,88	34623	1,41	
Koksijde	5,32	1,66	6			x	x	x	x	x	x	horeca	5,43	21664	2,51	
Brasschaat	5,25	0,92	2	x	x							zorg	5,86	38575	1,52	
Menen	5,20	1,03	4		x		x		x	x		zorg	5,45	34322	1,59	
Geraardsbergen	5,11	1,00	2						x	x		cultuur	4,72	34724	1,36	
Wetteren	4,90	1,24	4	x			x		x		x	persoonlijke dienstverlening	4,37	26748	1,64	
Pelt	4,88	0,97	3	x	x						x	zorg	5,32	34100	1,56	
Bilzen	4,72	0,98	1								x	sport	4,20	32644	1,29	
Dilbeek	4,66	0,71	1				x					persoonlijke dienstverlening	4,23	44650	0,95	
Zaventem	4,62	0,86	3				x	x			x	horeca	4,32	36408	1,19	

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% _{oo})
Zottegem	4,50	1,10	5	x	x		x		x		x	zorg	4,89	27677	1,77
Izegem	4,40	1,03	3		x		x		x			zorg	4,65	29013	1,60
Lanaken	4,16	1,07	5		x		x	x		x	x	cultuur	4,26	26270	1,62
Asse	4,13	0,79	2		x	x						publieke/zakelijke dienstverlening	3,95	35191	1,12
Wevelgem	3,98	0,85	1								x	sport	3,62	31795	1,14
Ronse	3,92	0,98	3		x				x		x	zorg	4,39	27075	1,62
Grimbergen	3,83	0,66	1							x		cultuur	3,79	39368	0,96
Houthalen-Helchteren	3,79	0,83	3				x	x			x	sport	3,51	30960	1,13
Aalter	3,66	0,84	2				x				x	sport	3,29	29529	1,11
Evergem	3,63	0,67	0									sport	3,25	36557	0,89
Bornem	3,60	1,11	4		x		x			x	x	cultuur	3,45	21982	1,57
Westerlo	3,48	0,93	2							x	x	sport	3,14	25466	1,23
Hoogstraten	3,44	1,05	2	x							x	sport	3,10	22245	1,39
Maldegem	3,38	0,93	3				x		x		x	persoonlijke dienstverlening	3,03	24615	1,23
Kapellen	3,38	0,83	0									persoonlijke dienstverlening	2,99	27743	1,08
Mortsel	3,37	0,87	2		x		x					zorg	3,61	26391	1,37
Middelkerke	3,35	1,15	4			x	x	x	x			horeca	3,93	19755	1,99
Puurs-Sint-Amands	3,31	0,84	2							x	x	sport	2,97	26772	1,11
Temse	3,15	0,68	0									persoonlijke dienstverlening	2,84	31191	0,91
Harelbeke	3,14	0,72	0									persoonlijke dienstverlening	2,82	29574	0,95
Willebroek	3,14	0,77	1				x					persoonlijke dienstverlening	2,84	27773	1,02
Zwevegem	3,01	0,80	2				x				x	sport	2,77	25558	1,09
Lievegem	2,99	0,75	1								x	sport	2,80	26979	1,04
Schoten	2,99	0,59	0									handel	3,63	34360	1,06
Kontich	2,98	0,93	3				x		x		x	sport	2,76	21624	1,28
Overijse	2,97	0,78	2				x			x		cultuur	2,86	25978	1,10
Hamme	2,97	0,79	0									persoonlijke dienstverlening	2,65	25368	1,04
Merelbeke	2,90	0,78	0									persoonlijke dienstverlening	2,59	25200	1,03
Tessenderlo	2,89	1,04	3				x		x		x	sport	2,64	18838	1,40
Kalmthout	2,80	0,98	3				x		x		x	persoonlijke dienstverlening	2,50	19422	1,29
Sint-Katelijne-Waver	2,67	0,84	2	x							x	sport	2,42	21595	1,12
Brecht	2,62	0,58	0									sport	2,30	30387	0,76
De Panne	2,56	1,56	7	x		x	x	x	x	x	x	horeca	2,87	11089	2,59
De Haan	2,41	1,28	6			x	x	x	x	x	x	horeca	2,82	12782	2,21

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% _{oo})	
Goed uitgeruste andere steden en gemeenten																
Zonhoven	2,58	0,81	0									persoonlijke dienstverlening	2,30	21653	1,06	
Zelev	2,58	0,82	1				x					persoonlijke dienstverlening	2,35	21374	1,10	
Malle	2,54	1,07	4	x	x		x				x	zorg	2,99	16007	1,87	
Oudsbergen	2,54	0,72	1								x	sport	2,33	23791	0,98	
Boom	2,45	0,87	3	x		x					x	publieke/zakelijke dienstverlening	2,32	19062	1,21	
Sint-Pieters-Leeuw	2,44	0,46	0									handel	2,95	36052	0,82	
Londerzeel	2,41	0,84	1								x	sport	2,28	19288	1,18	
Edegem	2,32	0,69	2		x						x	zorg	3,95	22761	1,74	
Leopoldsburg	2,28	0,94	3				x			x	x	cultuur	2,17	16407	1,32	
Zelzate	2,27	1,14	4	x		x	x		x			persoonlijke dienstverlening	2,00	13543	1,48	
Wervik	2,27	0,80	2							x	x	sport	2,05	19190	1,07	
Peer	2,25	0,92	2					x			x	sport	2,19	16534	1,32	
Tervuren	2,22	0,65	1								x	sport	2,08	23101	0,90	
Dilsen-Stokkem	2,22	0,71	1				x					persoonlijke dienstverlening	2,03	21305	0,95	
Meise	2,21	0,74	1								x	sport	2,02	20239	1,00	
Nijlen	2,19	0,64	0									sport	2,01	23409	0,86	
Lede	2,18	0,77	0									persoonlijke dienstverlening	1,94	19160	1,01	
Oostkamp	2,17	0,61	2				x		x			handel	2,68	24200	1,11	
Ternat	2,16	0,89	2			x			x			publieke/zakelijke dienstverlening	2,01	16488	1,22	
Beersel	2,14	0,55	0									cultuur	1,99	26474	0,75	
Lebbeke	2,13	0,72	1								x	sport	1,97	19925	0,99	
Merchtem	2,12	0,81	0									persoonlijke dienstverlening	1,89	17740	1,06	
Erpe-Mere	2,12	0,69	1				x					persoonlijke dienstverlening	1,97	20843	0,94	
Kasterlee	2,09	0,73	2					x			x	horeca	2,04	19478	1,05	
Herent	2,06	0,62	0									persoonlijke dienstverlening	1,86	22723	0,82	
Wuustwezel	2,06	0,65	0									sport	1,85	21644	0,85	
Wommel	2,05	0,78	1				x					persoonlijke dienstverlening	1,87	17743	1,05	
Zoersel	2,05	0,62	1		x							zorg	2,45	22427	1,09	
Sint-Gillis-Waas	2,05	0,70	1							x		cultuur	1,98	19932	1,00	
Aartselaar	2,04	0,94	3				x		x		x	sport	1,89	14752	1,28	

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% _{oo})
Kortenberg	2,04	0,66	2		x		x					persoonlijke dienstverlening	1,88	20920	0,90
Anzegem	2,04	0,91	2				x		x			persoonlijke dienstverlening	1,83	15222	1,20
Zemst	2,03	0,59	1								x	sport	2,01	23357	0,86
Lochristi	2,01	0,59	2				x		x			handel	2,74	23073	1,19
Zedelgem	1,99	0,58	0									handel	2,40	23391	1,03
Diepenbeek	1,99	0,69	2	x							x	onderwijs	3,21	19423	1,65
Denderleeuw	1,98	0,64	0									persoonlijke dienstverlening	1,76	20973	0,84
Herzele	1,98	0,72	0									sport	1,75	18715	0,93
Stekene	1,95	0,69	1								x	sport	1,80	19273	0,93
Bredene	1,95	0,73	1					x				horeca	2,00	18081	1,11
Haacht	1,94	0,85	3	x		x					x	sport	1,76	15425	1,14
Duffel	1,94	0,73	2		x						x	zorg	2,34	17982	1,30
Essen	1,94	0,67	1							x		cultuur	1,90	19629	0,97
Beernem	1,89	0,80	2		x						x	zorg	2,05	16131	1,27
Zandhoven	1,86	0,94	2						x		x	sport	1,65	13352	1,24
Destelbergen	1,83	0,65	0									persoonlijke dienstverlening	1,65	19097	0,87
Putte	1,83	0,67	0									persoonlijke dienstverlening	1,66	18631	0,89
Schildre	1,82	0,61	2				x		x			handel	2,32	20293	1,14
Sint-Genesius-Rode	1,81	0,66	0									publieke/zakelijke dienstverlening	1,73	18739	0,92
Balen	1,77	0,51	0									handel	2,12	23308	0,91
Scherpenheuvel-Zichem	1,75	0,50	0									handel	2,05	23705	0,87
Zwijndrecht	1,75	0,61	1							x		cultuur	2,02	19547	1,04
Melle	1,75	0,99	2		x						x	sport	1,57	11960	1,32
Landen	1,72	0,72	0									cultuur	1,60	16284	0,98
Liedekerke	1,70	0,83	1								x	sport	1,55	13877	1,12
Wingene	1,69	0,76	2							x	x	sport	1,54	15039	1,03
Herk-de-Stad	1,68	0,89	2	x						x		onderwijs	1,73	12817	1,35
Brakel	1,68	0,76	1					x				horeca	1,55	15007	1,03
Kortemark	1,67	0,88	2						x	x		cultuur	1,57	12873	1,22
Beerse	1,65	0,61	1								x	sport	1,54	18416	0,83
Buggenhout	1,65	0,75	0									persoonlijke dienstverlening	1,47	14887	0,99
Kruikeke	1,64	0,65	0									cultuur	1,57	17056	0,92
Hamont-Achel	1,64	0,77	2							x	x	sport	1,48	14458	1,03
Avelgem	1,63	1,07	4	x			x			x	x	cultuur	1,56	10319	1,51

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% _{oo})	
Arendonk	1,63	0,83	1								x	sport	1,49	13344	1,12	
Opwijk	1,61	0,73	0									cultuur	1,51	14890	1,02	
Gistel	1,61	0,89	1								x	sport	1,46	12265	1,19	
Ranst	1,61	0,55	0									cultuur	1,52	19609	0,77	
Bocholt	1,54	0,76	3					x		x	x	sport	1,45	13743	1,05	
Alken	1,52	0,87	3				x			x	x	persoonlijke dienstverlening	1,38	11839	1,17	
Sint-Martens-Latem	1,49	1,23	5			x		x	x	x	x	cultuur	1,43	8257	1,73	
Deerlijk	1,36	0,74	4				x		x	x	x	handel	1,79	12561	1,42	
Kuurne	1,35	0,65	3				x		x		x	handel	1,85	14033	1,32	
Damme	1,31	0,79	3					x		x	x	cultuur	1,32	11146	1,18	
Borgloon	1,28	0,75	3			x		x		x		cultuur	1,26	11455	1,10	
Wijnegem	1,23	0,80	4				x	x	x	x		handel	2,30	10432	2,21	
Koekelare	1,18	0,90	3			x				x	x	sport	1,07	8870	1,20	
Bierbeek	1,18	0,77	3		x				x	x		zorg	1,33	10469	1,27	
Tielt-Winge	1,18	0,70	3			x			x	x		handel	1,62	11440	1,41	
Lennik	1,12	0,81	3	x		x	x					onderwijs	1,20	9431	1,27	
Pittem	0,97	0,96	3		x		x				x	sport	0,87	6834	1,28	
Matig uitgeruste andere steden en gemeenten																
Berlare	1,59	0,70	2					x			x	sport	1,47	15446	0,95	
Stabroek	1,59	0,57	0									sport	1,41	18837	0,75	
Lille	1,58	0,63	1								x	sport	1,46	16871	0,87	
Tremelo	1,58	0,70	1				x					persoonlijke dienstverlening	1,47	15338	0,96	
Rotselaar	1,57	0,61	0									sport	1,41	17499	0,81	
Haaltert	1,55	0,55	0									publieke/zakelijke dienstverlening	1,49	19281	0,77	
Boechout	1,54	0,76	2		x						x	sport	1,52	13806	1,10	
Lummen	1,53	0,67	1								x	sport	1,41	15366	0,92	
Hechtel-Eksel	1,51	0,79	2							x	x	sport	1,42	12914	1,10	
Kruisem	1,49	0,63	0									publieke/zakelijke dienstverlening	1,41	15952	0,89	
Jabbeke	1,48	0,69	2				x	x				horeca	1,39	14539	0,96	
Machelen	1,47	0,61	1					x				horeca	2,04	16486	1,24	
Laakdal	1,47	0,60	0									sport	1,30	16707	0,78	
Assenede	1,47	0,68	1							x		cultuur	1,43	14636	0,98	
Rumst	1,46	0,64	1		x							zorg	1,90	15417	1,23	

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% _{oo})
Ravels	1,45	0,64	0									sport	1,29	15338	0,84
Zulte	1,45	0,61	1				x					persoonlijke dienstverlening	1,34	16000	0,84
Oud-Turnhout	1,44	0,66	0									sport	1,29	14734	0,88
Bonheiden	1,41	0,62	2		x					x		zorg	2,49	15458	1,61
Nazareth	1,41	0,78	2			x	x					persoonlijke dienstverlening	1,31	12214	1,07
Wommelgem	1,38	0,71	1								x	sport	1,25	13230	0,94
Kinrooi	1,37	0,75	1							x		cultuur	1,29	12330	1,05
Moorslede	1,37	0,81	2							x	x	cultuur	1,31	11451	1,15
Keerbergen	1,35	0,69	2							x	x	cultuur	1,31	13196	1,00
Kampenhout	1,31	0,72	1				x					persoonlijke dienstverlening	1,24	12445	0,99
Herselt	1,30	0,59	0									persoonlijke dienstverlening	1,19	14805	0,80
Riemst	1,29	0,52	0									handel	1,61	16850	0,95
Boortmeerbeek	1,27	0,65	2				x	x				persoonlijke dienstverlening	1,17	13263	0,88
Ingelmunster	1,27	0,75	1								x	sport	1,14	11454	1,00
Meulebeke	1,24	0,75	2				x				x	sport	1,19	11100	1,07
Staden	1,23	0,71	1				x					persoonlijke dienstverlening	1,11	11639	0,95
Hooglede	1,22	0,81	1								x	sport	1,13	10142	1,11
De Pinte	1,21	0,74	2							x	x	sport	1,13	11116	1,01
Berlaar	1,20	0,68	0									publieke/zakelijke dienstverlening	1,11	11949	0,93
Wezembeek-Oppem	1,19	0,55	1								x	sport	1,25	14608	0,86
Laarne	1,16	0,63	0									horeca	1,07	12528	0,86
Kapelle-op-den-Bos	1,15	0,81	2							x	x	sport	1,13	9659	1,17
Oosterzele	1,12	0,54	0									cultuur	1,10	14024	0,79
Zonnebeke	1,12	0,60	1							x		cultuur	1,18	12658	0,93
Kraainem	1,12	0,54	0									cultuur	1,04	14051	0,74
Roosdaal	1,10	0,63	0									cultuur	1,05	11866	0,89
Merksplas	1,09	0,84	2							x	x	cultuur	1,03	8799	1,17
Borsbeek	1,08	0,65	0									persoonlijke dienstverlening	0,97	11309	0,86
Houthulst	1,08	0,71	1								x	sport	0,99	10332	0,96
Ledegem	1,08	0,75	1				x					persoonlijke dienstverlening	1,00	9770	1,03
Affligem	1,07	0,53	1								x	sport	1,01	13556	0,74
Ichtegem	1,06	0,50	0									handel	1,31	14355	0,91
Waasmunster	1,06	0,64	2				x			x		cultuur	1,07	11177	0,96
Grobbendonk	1,06	0,62	0									persoonlijke dienstverlening	0,97	11519	0,84

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% _{oo})
Herenthout	1,05	0,76	0									sport	0,94	9417	1,00
Lubbeek	1,05	0,48	1		x							zorg	1,23	14911	0,83
Meerhout	1,04	0,68	1								x	sport	0,97	10348	0,94
Steenokkerzeel	1,04	0,56	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,99	12614	0,78
Ardooie	1,04	0,75	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,98	9338	1,05
Retie	1,03	0,59	1					x				horeca	1,00	11841	0,84
Ham	1,02	0,61	1				x					persoonlijke dienstverlening	0,95	11337	0,84
Zoutleeuw	1,01	0,79	1			x						publieke/zakelijke dienstverlening	0,97	8668	1,12
Wielsbeke	1,00	0,68	2							x	x	sport	1,01	10013	1,01
Hoeselt	1,00	0,68	2							x	x	sport	0,92	9921	0,93
Begijnendijk	0,99	0,64	0									persoonlijke dienstverlening	0,89	10487	0,85
Halen	0,97	0,69	2							x	x	cultuur	0,98	9557	1,03
Lendeledede	0,82	0,95	3			x				x	x	cultuur	0,82	5863	1,39
Drogenbos	0,70	0,81	4			x	x		x	x		handel	1,11	5851	1,90
Voeren	0,57	0,89	4	x		x		x			x	horeca	0,63	4387	1,43
Zwak uitgeruste andere steden en gemeenten															
Oud-Heverlee	0,97	0,57	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,95	11545	0,82
Dessel	0,96	0,67	1								x	sport	0,89	9805	0,91
Wachtebeke	0,96	0,83	2							x	x	sport	1,06	7837	1,36
Gavere	0,95	0,49	0									handel	1,11	13217	0,84
Sint-Lievens-Houtem	0,94	0,60	1							x		cultuur	0,96	10658	0,90
Hulshout	0,94	0,60	1								x	sport	1,02	10564	0,97
Hoeilaart	0,94	0,55	1							x		cultuur	0,94	11537	0,81
Lichtervelde	0,93	0,69	1								x	sport	0,86	9166	0,93
Olen	0,93	0,50	1						x			handel	1,27	12689	1,00
Wichelen	0,92	0,52	0									persoonlijke dienstverlening	0,83	11960	0,70
Oostrozebeke	0,91	0,77	2				x		x			persoonlijke dienstverlening	0,83	8021	1,04
Vosselaar	0,89	0,51	0									sport	0,81	11802	0,69
Gooik	0,88	0,63	2			x				x		cultuur	0,89	9428	0,95
Rijkevorsel	0,88	0,48	1						x			handel	1,20	12531	0,96
Oudenburg	0,86	0,59	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,84	9911	0,85
Hemiksem	0,86	0,48	0									cultuur	0,84	12105	0,69

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% _{oo})
Kortesseem	0,84	0,65	0									sport	0,76	8726	0,87
Galmaarden	0,82	0,63	1							x		cultuur	0,86	8912	0,97
Langemark-Poelkapelle	0,82	0,69	1								x	sport	0,75	8015	0,94
Dentergem	0,82	0,64	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,76	8632	0,88
Heuvelland	0,80	0,68	1					x				horeca	0,91	7958	1,14
Huldenberg	0,80	0,53	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,76	10080	0,76
Niel	0,79	0,50	0									horeca	0,72	10799	0,67
As	0,77	0,64	1							x		cultuur	0,84	8214	1,02
Holsbeek	0,77	0,51	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,74	10158	0,73
Zwalm	0,76	0,62	2				x	x				horeca	0,73	8320	0,87
Zutendaal	0,76	0,70	2					x			x	sport	0,73	7345	1,00
Hove	0,75	0,60	1	x								onderwijs	0,84	8444	0,99
Bertem	0,75	0,49	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,73	10276	0,71
Heers	0,73	0,66	1			x						publieke/zakelijke dienstverlening	0,72	7554	0,95
Wellen	0,72	0,65	2			x	x					persoonlijke dienstverlening	0,66	7473	0,88
Kluisbergen	0,72	0,71	1					x				horeca	0,70	6874	1,01
Schelle	0,70	0,55	1						x			handel	1,07	8662	1,23
Kaprijke	0,68	0,70	2				x				x	sport	0,62	6587	0,95
Kortenaken	0,67	0,57	1							x		cultuur	0,70	7970	0,88
Ruiselede	0,66	0,82	2				x				x	sport	0,64	5504	1,16
Maarkedal	0,64	0,69	2					x		x		cultuur	0,66	6340	1,03
Vorselaar	0,64	0,54	1	x								onderwijs	0,78	8044	0,97
Hoegaarden	0,64	0,64	1								x	sport	0,59	6797	0,86
Boutersem	0,63	0,50	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,60	8527	0,70
Nieuwerkerken	0,56	0,53	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,56	7190	0,78
Sint-Laureins	0,56	0,54	1					x				horeca	0,55	7041	0,78
Lint	0,55	0,44	1							x		cultuur	0,62	8548	0,73
Gingelom	0,53	0,42	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,55	8670	0,64
Moerbeke	0,53	0,53	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,50	6724	0,74
Herne	0,52	0,52	1							x		cultuur	0,57	6763	0,84
Geetbets	0,51	0,55	1			x						publieke/zakelijke dienstverlening	0,52	6263	0,83
Lierde	0,50	0,50	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,47	6805	0,69
Linters	0,50	0,46	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,51	7317	0,70
Alveringem	0,48	0,65	2					x		x		horeca	0,50	5054	0,99

	tu	upi	afb	onderwijs	zorg	publ. dienst.	pers. dienst.	horeca	detailhandel	cult. & recr.	sport	max. functie	uitrusting	bevolking	uitrusting (% ^{oo})
Bekkevoort	0,46	0,47	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,47	6672	0,71
Baarle-Hertog	0,46	1,04	4			x		x	x	x		cultuur	0,50	3012	1,67
Lo-Reninge	0,44	0,92	3			x		x		x		horeca	0,45	3237	1,38
Glabbeek	0,41	0,51	0									publieke/zakelijke dienstverlening	0,41	5426	0,76
Wortegem-Petegem	0,38	0,39	1					x				horeca	0,39	6552	0,59
Vleteren	0,38	0,71	2			x		x				horeca	0,37	3611	1,02
Linkebeek	0,35	0,51	2			x				x		cultuur	0,42	4640	0,91
Spiere-Helkijn	0,30	0,98	5	x		x		x	x		x	publieke/zakelijke dienstverlening	0,30	2056	1,47
Pepingen	0,29	0,44	1		x							zorg	0,36	4567	0,79
Zuienkerke	0,19	0,47	2			x		x				horeca	0,24	2751	0,89
Horebeke	0,16	0,53	2			x		x				publieke/zakelijke dienstverlening	0,20	2036	0,97
Bever	0,14	0,43	1			x						publieke/zakelijke dienstverlening	0,16	2265	0,69
Mesen	0,12	0,76	2			x		x				publieke/zakelijke dienstverlening	0,16	1074	1,46
Herstappe	0,01	0,51	2			x		x				publieke/zakelijke dienstverlening	0,04	77	5,48

Data & Analyse in jouw provincie

Data & Analyse Provincie Antwerpen

03 240 61 70

data.analyse@provincieantwerpen.be

Data & Analyse Provincie Limburg

011 23 72 35

data.analyse@limburg.be

limburg.incijfers.be

Steunpunt Data & Analyse Oost-Vlaanderen

09 267 75 15

data.analyse@oost-vlaanderen.be

<https://oost-vlaanderen.be/bestuur-en-regio/wat-doet-het-provinciebestuur/e-government/data-en-analyse.html>

Steunpunt Data & Analyse Vlaams-Brabant

016 26 77 87

data.analyse@vlaamsbrabant.be

vlaamsbrabant.be/dataenanalyse

<https://share.vlaamsbrabant.be/Informatie-en-technologie/Steunpunt-Data-&-Analyse/>

Steunpunt Data & Analyse West-Vlaanderen

050 40 33 37

data.analyse@west-vlaanderen.be

west-vlaanderen.be/dataenanalyse

MEER INFO

Steunpunt Data & Analyse
Provincie Vlaams-Brabant
Provincieplein 1 - 3010 Leuven
016 26 77 87 - data.analyse@vlaamsbrabant.be

Depotnummer: D/2024/8495/02